

ՄԵՐ ԱՆԿԻՒՆԷՆ

ԱՉՔԻ ԳԵՐԱՆԻ ԵՒ ՇԻՒՂԻ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

ՏՕԳԹ. Ա. ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ

Ընթացիկ տարուան Սեպտեմբեր ամսուան շրջանին, մամուլի եւ հեռուստատեսիլի հաղորդումներէն մօտէն հետեւեցանք թուրքիոյ Վարչապետ Ռեճեփ Թայիփ Էրտողանի, վերջերս միջերկրականեան կարգ մը մահմետական երկրներու շարքին մասնաւորապէս Սուրիա եւ ապա Եգիպտոս տուած այցելութիւններուն:

Իմ մտնելով 6.3 քրիլիոն հսկայական տնտեսութեան տէր եւ աշխարհի մօտաւորապէս 22 տոկոսը կազմող աւելի քան մէկ ու կէս միլիարդ բնակչութիւն հաշուող մահմետական տարածուն աշխարհի վրայ, որ շահարկման հսկայ աղբիւր էր, Ռեճեփ Թայիփ Էրտողան նախաձեռնած էր որոգայթներով լեցուն գործընթացի մը: Ան պէտք էր շահեր այդ աշխարհի ժողովուրդներու ամբողջական, վստահութիւնը: Պարտ էր դառնալ կարեկից, հարազատ, բարեկամի պաշտպան՝ միջազգային քաղաքականութեան մէջ: Աշխատէր արաբական աշխարհի առաջնորդ դառնալու պայմաններ ստեղծել այդ տարածաշրջանէն ներս: Առիթներով ան շատ անգամներ, Իսրայէլը ամբաստանած էր ցեղասպան երկիր, որուն գոհ դարձած էին իր իսկ գնահատումով բազմահազար պաղեստինցիներ:

Արաբական աշխարհի երկիրներէն ներս տեղի ունեցող իշխանափոխութիւններու նամբուն ան արձանագրող ներքին պառակտումներն ու տեղի ունեցող արիւնահեղութիւնները՝ հրաշալի առիթներ էին Վարչապետ Ռեճեփ Թայիփ Էրտողանի, տագնապահար մահմետական արաբ ժողովուրդներուն՝ եղբայրաբար մօտենալու ու անոնց հակաիսրայէլեան պայքարին իր թիկունքը տալու, կարեւոր շահերու համար անոնց վստահութիւնը:

Էրտողան շուտով ափ առաւ Սուրիա, Նախագահ Ասատի հարազատ եղբայր իբրեւ թելադրութիւններ կատարելու անոր, որ ընթացք տայ իր ընդդիմադիր ժողովուրդի պահանջին. ան պէտք էր հրաժարեր նախագահութենէն: Էրտողանի՝ Սուրիա այցելութեան գլխաւոր նպատակը սիրաշահիլ էր իշխանութեան դէմ ըմբոստացած, իշխանափոխութիւն պահանջող եւ որպէս թէ օրական տասնեակներով գոհեր տուող Սուրիոյ ժողովուրդը: Այդ նախաձեռնութեամբ այցելութեան ընթացքին, Ռեճեփ Թայիփ Էրտողան, իրաւունք կուտար ինքզինքին, անգամ՝ սպառնական ժամկէտներ սահմանելու նախագահ Ասատի հրաժարականին կա-

Շարք էջ 18

ՀԱԿԻ ՆՍՏԱՑՈՅՑԸ ԱԶԱՏՈՒԹԵԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԻ ԿՐԱՅ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԿՈՒԻ ԿՈՂՄԵՐԸ Կ'ԱՄԲԱՍՏԱՆԵՆ ԶԻՐԱՐ՝ ԵՐԿԵՕՍՈՒԹԵԱՆ ԶԱՆՈՂՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Նստացոյցի մասնակիցները Ազատութեան հրապարակի վրայ

Հոկտեմբեր 30-ին, Երեւանի Ազատութեան հրապարակին վրայ տեղի ունեցած Հայ Ազգային Գոնկորէսի (ՀԱԿ) հերթական հանրահաւաքէն ետք, Հայաստանի առաջին նախագահ Լեւոն Տէր-Պետրոսեան յայտարարեց որ, ընդառաջելով ինքնաբերական ժողովուրդի ցանկութեան, տեղի պիտի ունենայ մէկ շաբաթ տեւող նստացոյց՝ նոյն

հրապարակի վրայ: Նստացոյցի ու այս առթիւ տեղի ունեցող ամէնօրեայ հանրահաւաքներու 5-րդ օր՝ Չորեքշաբթի Հոկտեմբեր 5-ին, ՀԱԿ-ի համակարգող Լեւոն Զուրաբեան «Ազատութիւն» ռատիոկայանին յայտնած է որ, Գոնկորէսը այլեւս սպասելու ոչինչ չունի իշխանու-

Շարք էջ 5

ՈՒՐՈՒԿՈՒԱՅԻ ՄԷՋ ԿԸ ՀԻՄՆՈՒԻ ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՄՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԹԱՆԳԱՐԱՆ

Ձախէն աջ՝ Ընկ. Տիէկօ Գարամանուկեան, ծերակուտական Միչիլիմի եւ Ընկ. Լիւիս Ապրազեան

Հոկտեմբեր 3-ին Օրէնսդրական Պալատէն ներս, Ուրուկուայի Բազմամիութենական Կազմակերպութեան երկու ներկայացուցիչներ՝ ՄԴՀԿ Կեղրոնի անդամ Ընկ. Տիէկօ Գարամանուկեան եւ ՄԴՀԿ Վարիչ Մարմինի ատենադպիր Ընկ. Լիւիս Ապրազեան, հանդիպում ունեցած են Մերակուտական Ռաֆա-

լէլ Միչիլիմիի հետ, որ հեղինակն է օրէնքի այն նախագիծին, որ կը յանձնարարէ Մշակոյթի նախարարութեան, Հայ համայնքի հետ գործակցաբար, Մոմթէվիտոյի մէջ հիմնելու Հայոց Ցեղասպանութեան Թանգարան:

Շարք էջ 5

ՄԻՋՆՈՐԴՆԵՐԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԱԾ ԵՆ ԻՐԵՆՑ ԾՐԱԳԻՐԸ

ԵԱՀԿ-ի Մինսկի խմբի համա-նախագահները Սեպտեմբեր 29-ին Վարշաւոյ մէջ կայացած հանդիպումներու ժամանակ Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսեանին եւ Ատրպէյճանի նախագահ Իլհամ Ալիեւին ներկայացուցած են իրենց աշխատանքային ծրագիրը՝ յռաշիկայ ամիսներու համար, մինչեւ Վիլնիւսի մէջ Դեկտեմբերին կայանալիք ԵԱՀԿ-ի նախարարներու խորհուրդի հանդիպումը:

Համաձայնագրանք Ռոբերդ Պրոգլէ, Պեռնար Ֆասիէ եւ Իգոր Պոպով իրենց տարածած յայտարարութեան մէջ կը յայտնեն, որ նախ Ալիեւի, ապա Սարգսեանի հետ քննարկած են Լեւոնային Ղարաբաղի հակամարտութեան խաղաղ կարգաւորման ուղղուած հետազոյց քայլերը:

«Համաձայնագրանքներ վերահաստատեցին նախագահներ Մեդվեդեւի, Օպամայի եւ Սարկոզիի՝ Մայիս 26-ի Տովլիլի յայտարարութեան մէջ ստանձնած յանձնառութիւնը՝ օժանդակելու կողմերուն նման կարգաւորման համելու հարցով», - ըստած է միջնորդներու յայտարարութեան մէջ:

Միջնորդները կ'առաջարկեն բոլոր կողմերուն հրադադարի ամրապնդման, տեղական միջնորդի բարելաւման եւ տարածաշրջանի ժողովուրդներու միջեւ փոխըմբռնման խթանման միտուած յաւելեալ միջոցառումներ:

ԹՇՆԱՄԻԻ ԿՐԱԿԷՆ ԶՈՐՈՒԱԾ Է ՄԵԿ ՀԱՅ ԶԻՆՈՒՈՐ, ԿԻՐԱՒՈՐՈՒԱԾ ԵՐԿՈՒ

Հայաստանի Պաշտպանութեան Նախարարութեան տարածած հաղորդագրութեան համաձայն, Հոկտեմբեր 5-ին դարաբաղա-ատրպէյճանական զօրքերու շփման գիծին վրայ, հակառակորդի կողմէ արձակուած կրակոցին պատճառաւ, գլուխէն ստացած հարուածով զոհուած է գինձառայող, 1987 թուականի ծնունդ՝ Եւրի Արամի Սարգսեանը:

Նոյն օրը, Տաւուշի մարզի Չինարի գիւղի մօտ, թշնամի դիպուկահարի կրակէն վիրաւորուած են գինձառայողներ՝ Հենրիկ Ռաֆիկի Խաչատրեան (ծնած 1992-ին) եւ Խաչատուր Հրանդի Սուքիասեան (ծնած 1992-ին):

Ըստ հայկական լրատուամիջոցներու, ՀՀ Ձինուած ուժերը պատժիչ գործողութիւններ ձեռնարկելով հակառակորդի դէմ, ոչնչացուցած են երկու ատրպէյճանցի գինձառայողներու:

ՇՈՒՋՕՐԵԱՅ ԱԿՑԻԱՆ ԵՒ ՎԵՌԱՆԿԱՐՆԵՐԸ

ՅԱԿՈՒԲԱՆԱԼԵԱՆ

Շուրջօրեայ հանրահավաք անցկացնելու ընդդիմութեան որոշումը թէեւ ձեռնարկ չի ընդունում է երեք տարի առաջուպէս վաղեմութեան Փետրուարը, այդուհանդերձ բովանդակութեամբ ակցիան բոլորովին այլ է: Դա նաեւ տրամաբանական է, քանի որ բոլորովին այլ է ժամանակն ու միջավայրը: Այդ իմաստով, ակցիան ինչ որ առումով նաեւ աննախադէպ է, քանի որ տեղի է ունենում ամենեւին ոչ հետընտրական տրամաբանութեամբ:

Այն կարելի է համարել նախընտրական, սակայն դա էլ յարաբերական է, քանի որ ակցիան նախընտրական է ոչ թէ ժամանակահատուածի, այլ դրա մասնակիցների դրած պահանջի տրամաբանութեան առումով. ինչպէս յայտնի է, Կոնգրէսը պահանջում է արտահերթ ընտրութիւն:

Միւս կողմից, պահանջելով արտահերթ ընտրութիւն, Կոնգրէսը յայտարարում է որ դա իր համար «անբեկանելի» պահանջ է եւ այդ հարցում պատրաստ է շարունակել իշխանութեան հետ երկխօսութիւնը, եթէ իշխանութիւնն ընդառաջ գնաց Կոնգրէսի այլ պահանջներին, որոնք արդէն հիմնականում կրում են սոցիալական բնույթ:

Բայց, անկասկած է, որ Կոնգրէսը խուսափելով հրապարակային մաքսիմալիզմից, այդուհանդերձ կարող է յընթացս փոխել պահանջների տրամաբանութիւնը, եթէ իշխանութիւնը չընդառաջի առարկայական երկխօսութեան պահանջին կամ առաջարկին, եւ եթէ շուրջօրեայ հանրահավաքները հասարակութեան զգալի մասի մօտ առաջացնեն ոչ թէ գոլտ քաղաքական շոուի հետաքրքրութիւն, այլ

քաղաքացիական ակցիայի շահագրգռութիւնը:

Անկասկած է, որ շուրջօրեայ հանրահավաքները պարունակում են այդպիսի շահագրգռութեան պոտենցիալ: Բայց ամէն ինչ կախուած է նրանից, թէ այդ պոտենցիալը որքանով «կը բացի» ընդդիմութեան ղեկավարութիւնը: Այդ առումով, շուրջօրեայ հանրահավաքների անհրաժեշտ լրացում է դիտում այն գաղափարը, որ հան-

պարագայում, այդ յայտարարութիւնը հնչում է բոլորովին այլ քաղաքական համատեքստում: Դա չափազանց կարեւոր գործօն է լինելու շուրջօրեայ հանրահավաքների արդիւնաւէտութեան համար: Բանն այն է, որ դրանց ընթացքում Կոնգրէսը թերեւս պէտք է ոչ միայն կոալիցիոն պատուիրակութեան եւ նախագահի աշխատակազմի հետ երկխօսի, այլ նաեւ ընդդիմադիր դաշտում գործող քաղաքական ու-

Կոնգրէսը բերելու պէտք է ոչ միայն կոալիցիոն պատուիրակութեան եւ նախագահի աշխատակազմի հետ երկխօսի, այլ նաեւ ընդդիմադիր դաշտում գործող քաղաքական ուժերի եւ նաեւ քաղաքացիական միաւորների:

Ընդ որում, Կոնգրէսը պէտք է այդ երկխօսութիւնը վարի ոչ թէ վերադասի «տոնով», այլ «հաւասարը հաւասարի հետ» սկզբունքով, ինչպէս պահանջում է

րահավաքի ընթացքում հնչեց Կոնգրէսի համակարգող Լեւոն Զուրաբեանի ելույթում. «Մենք այսօր ունենք այդ պատմական գործը կատարելու բացառիկ շանս եւ չունենք այդ շանսը կորցնելու որեւէ բարոյական իրաւունք: Սա Հայ Ազգային Կոնգրէսի պայքարը չէ, սա համազգային խնդիր է: Ուստի մենք կոչ ենք անում բոլոր նրանց, ով մի գուցէ եւ չեն համակրում Հայ Ազգային Կոնգրէսին, բայց տեսնում են այս շարիքի յաղթահարման անհրաժեշտութիւնը, մի կողմ դնել քաղաքական հակասութիւնները եւ միանալ այստեղ հաւաքուած ժողովրդին»:

Այդպիսի յայտարարութիւններ Կոնգրէսի հանրահավաքների ընթացքում էլի են հնչել, սակայն ներկայիս իրավիճակում՝ շուրջօրեայ հանրահավաքների մեկնարկի

ժերի եւ նաեւ քաղաքացիական միաւորների:

Ընդ որում, Կոնգրէսը պէտք է այդ երկխօսութիւնը վարի ոչ թէ վերադասի «տոնով», այլ «հաւասարը հաւասարի հետ» սկզբունքով, ինչպէս պահանջում է իշխանութիւնից: Բանն այն է, որ քաղաքական համակարգ-հակակարգը մի կողմ պէտք է դնեն ոչ միայն այն ուժերը, որոնք Կոնգրէսից դուրս են եւ գան միանալ ժողովրդական պայքարին, այլ նաեւ Կոնգրէսը պէտք է մի կողմ դնի իր քաղաքական համակարգ-հակակարգը եւ օպտիմալ քաղաքական առաջարկներ անի իր կառուցից դուրս գտնուող ուժերին եւ խմբերին: Առանց դրա, առարկայական միասնականութիւն չի ստացուի, իսկ այդ դէպքում զգալիօրէն անորոշ է, թէ կը ստացուի արդեօք «կազմա-

քանդել աւագակապետութիւնը»:

Շուրջօրեայ հանրահավաքների մարտավարութիւնը պէտք է գուզակցուի այդ համախմբման մտայնացման ուղղութեամբ կոնկրետ քայլերով: «Յաջողութեան հասնելու միակ երաշխիքը զանազան դեմոկրատական շարժումն է, որում կը համախմբուեն հասարակութեան բոլոր առողջ ուժերը», յայտարարեց Կոնգրէսի համակարգողը:

Գրեթէ անվիճարկելի միտք: Մնում է, որ Կոնգրէսը վերանայի առողջ ուժերի մասին իր «սահմանած» չափանիշներն ու պատկերացումները եւ դադարի «այլ ուժերի» առողջութեան գլխաւոր չափանիշ դիտարկել Կոնգրէսի անախալկանութեան եւ առաջնորդութեան անվերապահ ճանաչումը: Քաղաքական յայտարարութիւնն արուած է, եթէ դրան յաջորդեն նաեւ այդ յայտարարութեանը սպասարկելուն միտուած առարկայական քայլերը, ապա քաղաքական եւ քաղաքացիական յաջողութիւնը թերեւս հնարաւոր կը լինի համարել երաշխաւորուած:

Այստեղ իհարկէ շատ բան կախուած է նաեւ իշխանութիւնից, որովհետեւ կասկած չկայ, որ իշխանութիւնը եթէ անգամ մտածի խնդրի ուժային լուծումների մասին, այդուհանդերձ դրանք կը պահի որպէս ծայրայեղ միջոց, առաւել եւս, որ դրանց արդիւնաւէտութիւնը շատ կասկածելի է, եւ կը փորձի աւելի շատ գտնել քաղաքական լուծումներ: Եւ այդ իմաստով իշխանութիւնն էլ անկասկած իր առաջարկները կը փորձի անել թէ Կոնգրէսին, թէ բոլոր այն ուժերին, որոնց հետ կարող է համատեղ քննարկումներ անել Կոնգրէսը:

«ԼՐԱԳԻՐ»

«ՈՒԿԻՐՈՎԿԱ» ԵՒ «ԻՆՎԵՐՍԻԱ»

ԱՐԱՄ ԱՐԱՆՆԱՄԵԱՆ

Որքան ես դէմ էի, որ քաղաքականութիւն վերադառնայ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանը, որն, իմ կարծիքով, պէտք է մնար առաջին նախագահի, մտաւորականի եւ գիտնականի՝ իր համար շահեկան կարգավիճակում, այդքան կողմ եմ, որ քաղաքական դէմք դառնայ Ռոբերտ Քոչարեանը: Չեմ ստուծ՝ «վերադառնայ», որովհետեւ նա երբէք քաղաքականութեան մէջ չէր: Սկսած Ստեփանակերտի Մետաքսի գործարանի պարտկոծութիւնից՝ նա ապարտային, վարչական գործիչ էր, ինչն ինքնին վատ բան չէ, բայց, միւս կողմից՝ բաւարար չէ երկիր ղեկավարելու համար: Այդ պաշտօնին նրան նշանակեց Վազգէն Սարգսեանը, եւ երկրորդ նախագահն ունեցաւ բաւականաչափ ճկունութիւն եւ խորամանկութիւն, որ կարողանայ իր դիրքը պահպանել 10 տարի:

Պարոն Քոչարեանը հնարաւորութիւն ստացաւ դրսեւորելու իր կազմակերպչական եւ «խարդաւանքային» ունակութիւնները, բայց երբէք չէր կանգնել գոլտ քաղաքական որակները դրսեւորելու անհրաժեշտութեան առաջ, երբէք ստիպուած չէր ոեւէ մէկին համոզելու, որ հենց ի՞ր արտաքին եւ ներքին քաղաքական ծրագրերն են ճիշտ, որ ի՞ր դաւանած

գաղափարախօսութիւնն է տանելու Հայաստանը զարգացման ուղղութեամբ: Հակառակը՝ նրա իշխանութեան օրօք հնարաւորինս նսեմացուել են քաղաքական կուսակցութիւնները, նրանց գործունէութիւնը գրեթէ պաշտօնապէս ներկայացուել է որպէս դատարկ ժամավաճառութիւն, իսկ «իմ կուսակցութիւնը իմ ժողովուրդն է» գեղեցիկ, բայց անիմաստ կարգախօսով խորացուեց այն անսահման ցինիզմը, որը կար եւ առայսօր էլ կայ մեր հասարակութեան մէջ:

Այսօր թէ Ռոբերտ Քոչարեանը, թէ ցանկացած այլ գործիչ ստիպուած կը լինեն խաղալ քաղաքական դաշտում. ինչպէս է այստեղ իրեն դրսեւորելու երկրորդ նախագահը, շատ հետաքրքիր է: Այնպէս որ, եթէ կան «հասարակական շերտեր», որոնք կ'ուզենային տեսնել պարոն Քոչարեանին ակտիւ քաղաքականութեան մէջ, ես հաստատ այդ «շերտերի» մէջ եմ:

Ուրիշ հարց, որ մեր հասարակական կարծիքը, ասես, գուրկ է երեւակայութիւնից եւ լիդերի իր փնտուտքը շարունակում է երեք հոգու մէջ, որոնք ղեկավարել կամ ղեկավարում են մեր երկիրը: Եթէ Ռուսաստանում տեղի

է ունեցել փոխատեղում («ուկիրրովկա»), ապա մեզանում հասարակական քննարկումները պտտում են հետադարձ շարժման («ինվերսիայի») մէջ՝ առաջին-երկրորդ-երրորդ-երկրորդ-առաջին նախագահներ:

Պարզ է, որ քաղաքական եւ տնտեսական նոմենկլատուրայի ներկայ ներկայացուցիչները բացայայտ կամ թաքուն ձեւերով համախմբուած են նրանց շուրջը, եւ, ի դէպ, նրանք երեքի դէպքում էլ կը յարմարուեն իրավիճակին եւ մի կտոր հացի կարօտ չեն մնայ: Բայց Հայաստանում ներկայումս ստեղծուած իրավիճակը պահանջում է ոչ ստանդարտ, նորարարական մօտեցումներ: Մասնաւորապէս, «X, հեռացի՞ր, Y, մօտեցի՞ր, Z, վերադարձի՞ր» շարժումն այնքան մտածելակերպը պէտք է իր տեղը գիշի իրական հասարակական պահանջներին եւ, եթէ ուզէք, պատուէրներին, որոնք մի կողմից՝ իրատեսական, միւս կողմից՝ գուրկ կը լինեն բոլոր քաղաքական ուժերին քիչ թէ շատ յատուկ երեսպաշտութիւնից: Այսօր իշխանութեան եւ ընդդիմութեան կողմից հրամցուող կարգախօսները չունեն այդ գովելի որակները:

«ԱՌԱԻՕՏ»

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
 ՊԱՇՏՈՆԱԹԵՐԹ՝
 ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ՀՆՁՄԱԿԵԱՆ
 ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
 Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի

ԽՄԲԱԳԻՐ՝
 SOPEA. ԱՐՇԱԿ ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԿԱԶՄ՝
 ԳԱՐԻԷԼ ՄՈՒՆՅԵԱՆ
 ՍԱՐԱԿ ԹՈՒԹՅԵԱՆ
 ՅԱՐՈՒԹ ՏԵՐ ԴԱԻԹՅԵԱՆ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ
 ԼԵՆԱ ՍԱՆՈՒԿԵԱՆ

MASSIS Weekly
 Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA
 1060 N. Allen Ave.
 Pasadena, CA 91104
 Phone: (626) 797-7680
 Fax: (626) 797-6863
 E-Mail: massis2@earthlink.net
 http://www.massisweekly.com
 (USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
 Published Weekly
 Except Two Weeks in August

ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
 USA \$50.00, \$80.00 (First Class)
 Canada \$120.00 (Air Mail)
 Overseas \$225.00 (Air Mail).
 All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.

Periodicals Postage Paid
 at Pasadena CA.
 Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

«ՔՈՉԱՐԵԱՆԸ ՈՒՆԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԿԵՐԱԴԱՌՆԱԼՈՒ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԻՐԱԴՈՒՆՔԸ».- ԳԱԳԻԿ ԾԱՌՈՒԿԵԱՆ

Ռոբերդ Քոչարեանը ունի քաղաքականութիւն վերադառնալու բարոյական եւ քաղաքական իրաւունքը: Այս մասին յայտարարել է Բարգաւաճ Հայաստան կուսակցութեան (ԲՀԿ) առաջնորդ Գագիկ Ծառուկեանն անդրադառնալով խօսակցութիւններին, թէ Ռուսաստանում Վլադիմիր Պուտինի նախագահ դառնալով պայմանաւորուած, քաղաքականութիւն կարող է վերադառնալ նաեւ Ռոբերդ Քոչարեանը:

ԲՀԿ առաջնորդ Գագիկ Ծառուկեան

«Ես գարմանում եմ, որ անկախութեան 20-րդ տարեդարձը նշող հասարակութիւնը այդպիսի պարզունակ հետեւութիւններ է անում: Կարծում եմ, որ ժամանակն է, որ մենք հոգեբանօրէն էլ մեզ անկախ զգանք, հակառակ դէպքում լիարժէք պետականութիւն չենք կառուցի», - ասել է նա:

Ինչ վերաբերում է Սերժ Սարգսեանի հետ իր յարաբերութիւնների մասին, հարցին, նա պատասխանել է. «Շատ նորմալ եւ աշխատանքային», իսկ ՀԱԿ-ի շխառնութիւն երկխօսութեան մասին էլ ասել է. «Ես կարծում եմ, որ երկիրը ցնցումներից զերծ պէտք է պահել: Ես ողջունում եմ եւ գործող նախագահին, եւ առաջին նախագահին, որ երկրի կայունութիւնը կարողացան վեր դասել ամէն ինչից, եւ մեզ մօտ չկրկնուեցին ոչ աղբբեջանական, ոչ էլ վրացական սցենարները: Յիշենք, թէ այդ երկրները երբ կորցրեցին իրենց տարածքները»:

Անդրադառնալով գալիք խորհրդարանական ընտրութիւններին, Գագիկ Ծառուկեանն ասել է. «Ես նշեցի, որ մեր երկրում վիճակը այնպիսին է, որ ոչ ոք միայնակ չի կարող Հայաստանը դուրս բերել այս իրավիճակից: Մեզ օդի ու ջրի պէս անհրաժեշտ է ոչ թէ մեխանիկական, այլ բովանդակային հա-

մախմբում, եւ այդ իմաստով մենք չպէտք է փնտռենք ներքին թշնամիներ: Կոնկրետ «Բարգաւաճ Հայաստան» իր առջեւ ինչի է դրել այդ համախմբողի դերը ստանձնել, որպէսզի 2012 թուականին մենք իրաւամբ կարողանանք դնել նոր Հայաստանի բարգաւաճման հիմքը»:

Հարցին, թէ գալիք ընտրութիւններին Բարգաւաճ Հայաստանը պատրաստուած է միայնա՞կ մասնակցել, թէ՞ կողալիցիայի միասնական ցուցակով, ԲՀԿ առաջնորդն արձագանքել է. «Ես մի քանի անգամ նշել եմ, որ «Բարգաւաճ Հայաստանը» միայնակ է գնալու ընտրութիւններին՝ ձեւաւորելով սեփական ցուցակը: Միւս կողմից, ես կրկին ուզում եմ շեշտել, որ այս վիճակից դուրս գալու համար երկրին անհրաժեշտ է աւելի մեծ կոնսոլիդացիա, համախմբում, քան նոյնիսկ այսօրուայ կողալիցիան է: Հաւատացե՛ք, որ երկիրը այս վիճակից դուրս բերելու համար մենք պէտք է ստեղծենք այնպիսի միջոցառում, որտեղ չեն լինի թշնամիներ եւ հակառակորդներ: Եւ կոնկրետ ես համոզուած եմ, որ սա է իրականութիւնը եւ շարժուելու եմ հենց այդ սկզբունքով»:

ԳԵՐՄԱՆԻԱՅԻ ԴԵՍՊԱՆՆ ԱՅՅԵԼԵԼ Է ԱԶԱՏՈՒԹԵԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Հայաստանում Գերմանիայի դեսպան Հանս Եոհեն Ծմիդտն Հոկտեմբերի 3-ին, այցելել է Ազատութեան հրապարակ, որտեղ շուրջօրեայ հանրահաւաքներ է անցկացնում Հայ ազգային կոնգրէսը: Նա հանդիպել է Հայաստանի առաջին նախագահ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանին: Նշենք, որ նախկինում եւս Գերմանիայի դեսպանն այցելել է ՀԱԿ-ի հանրահաւաքներին, ինչը տարբեր մեկնաբանութիւնների առիթ էր տուել քաղաքական շրջանակներում:

Գերմանիայի դեսպան Հանս Եոհեն Ծմիդտ

Յատկանշական է, որ օրերս Սիվիլիթիաս հիմնադրամի կազմակերպած քննարկումների ժամանակ Հանս Եոհեն Ծմիդտը յայտարարել էր, որ Հայաստանում ներկայ բարդ իրավիճակը Լեւոն Տէր-Պետրոսեանից ստացած ժառանգութիւն է: Նրա խօսքով, այն գործընթացները, որոնք հանգեցրել են տնտեսութեան օլիգոպոլիզացման, ծնուել են հենց այն տարիների քաղաքականութեան արդիւնքում:

«Ես յաճախ եմ Հայաստանի առաջին նախագահի հանրահաւաքներում լսել, թէ նա ինչպէս ա է քննադատում բոլոր ընտրութիւնները եւ բոլոր իշխանութիւններին: Ես նրա խորհրդատուներից մէկին հարցրեցի, թէ ինչ

«Ես յաճախ եմ Հայաստանի առաջին նախագահի հանրահաւաքներում լսել, թէ նա ինչպէս ա է քննադատում բոլոր ընտրութիւնները եւ բոլոր իշխանութիւններին: Ես նրա խորհրդատուներից մէկին հարցրեցի, թէ ինչ

Այդուհանդերձ, դեսպանի եւ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի գրոցը, ըստ ներկայների, ջերմ տպաւորութիւն է թողել, թէ եւ որոշ ականատեսներ էլ նշում են, որ ՀՀ առաջին նախագահը խիստ է խօսել դեսպանի հետ:

«ՀԱԿ-Ն ԱՄԵՆ ԲԱՆ ԱՐԵՑ, ՈՐ ԸՆԴԴԻՍԱԴԻՐ ՄԻՒ ՈՒԹԵՐԻՆ ԹՇՆԱՄԱՑՆԻ ԻՐ ՀԵՏ»

Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի յայտարարութիւններում լուրջ հակասութիւններ կան: Այս մասին Հոկտեմբերի 3-ին, մամուլի ասուլիսում յայտարարել է «Ժառանգութիւն» կուսակցութեան փոխնախագահ Ռուբէն Յակոբեանը: Նրա խօսքով, այդ հակասութիւններից մէկն այն է, որ ՀԱԿ-ի առաջնորդը սկզբում յայտարարում է, որ երբեք չեն հաւատացել, որ երկխօսութիւնն արդիւնք կը տայ եւ նոյնիսկ առկախեցին երկխօսութեան գործընթացը՝ որպէս պատճառ բերելով ՀԱԿ ակտիւիստի ձեռքաւարութիւնը, իսկ հիմա կրկին յայտարարում է, որ միեւնոյն է, ՀԱԿ-ը գնալու է երկխօսութեան եւ դիմել է ՀՀԿ-ին:

«Ժառանգութիւն» կուսակցութեան փոխնախագահ Ռուբէն Յակոբեան

Այնուհետեւ, Ռ. Յակոբեանն անդրադարձել է ՀԱԿ-ի՝ ընդդիմադիր ուժերին ուղղուած կոնգրէսին միանալու առաջարկին, նշելով, որ վերջին ժամանակաշրջանում ՀԱԿ-ն ամէն բան արել է որ թշնամանայ ընդդիմադիր դաշտի այլ ուժերի հետ: «Ես չեմ կարծում, որ նման առաջարկից յետոյ, իրեն յարգող որեւէ ուժ կարող է գնալ ու միանալ ՀԱԿ-ին», - ասաց նա, նշելով, որ առաջարկութիւն անելու համար գոյութիւն ունեն արարողակարգային եւ էթիկայի

Այդուհանդերձ Ռուբէն Յակոբեանը չբացառեց ընդդիմութեան միաւորման հաւանականութիւնը՝ հիմնուելով «երբեք չի կարելի ասել՝ երբեք» սկզբունքի վրայ:

Ինչ վերաբերում է ՀԱԿ-ի արտահերթ ընտրութիւնների պահանջին, «Ժառանգութեան» փոխնախագահն ասաց, որ եթէ դա վերաբերելու է միայն խորհրդարանական արտահերթ ընտրութիւններին, ապա դա միայն կը բաւարարի ՀԱԿ-ի քաղաքական հաւակնութիւնները, իսկ հասարակութիւնը ոչինչ չի շահի:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 12-ԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ԿԸ ՄԵԿՆԱՐԿԻ ՍԱՐԴԱՅԱՍԱՐ

Հոկտեմբերի 12-ին հանրապետութիւնում կը մեկնարկի մարդահամարը: Այս առնչութեամբ, Հոկտեմբերի 3-ին, տեղի է ունեցել Հայաստանում 2011թ. անցկացուելիք մարդահամարի նախապատրաստման եւ անցկացման համապետական յանձնաժողովի նիստ, որը վարել է յանձնաժողովի նախագահ, ՀՀ փոխվարչապետ Արմէն Գէորգեանը: Քննարկուել է Հոկտեմբերի 12-ին մեկնարկող մարդահամարի նախապատրաստական աշխատանքների ընթացքը:

անցկացմանը:

ՏԿՆ մամուլի ծառայութիւնից NEWS.am-ին յայտնում են, որ Ազգային վիճակագրական ծառայութեան նախագահ Ստեփան Մնացականեանը ներկայացրել է կատարուած աշխատանքների վերաբերեալ ամփոփ տեղեկատուութիւնը: Ա. Գէորգեանը յորդորել է բոլոր պատասխանատու կառույցների ներկայացուցիչներին՝ աշակցել գործընթացի պատշաճ մակարդակով կազմակերպմանն ու

Նա նաեւ շնորհակալութիւն է յայտնել միջազգային եւ տեղական կազմակերպութիւններին՝ գործընթացին օժանդակելու համար, ինչպէս նաեւ Հայ առաքելական եկեղեցուն՝ իրազեկման աշխատանքներին աջակցութեան պատրաստակամութեան համար: Փոխվարչապետը նշել է, որ անհրաժեշտ պայմաններն ապահովուած են՝ գործընթացի բնականոն իրականացման համար եւ յոյս յայտնել, որ միջոցառումը կ'անցկացուի կազմակերպուած:

ՎԻԿՏՈՐ ԴԱԼԼԱՔԵԱՆ. «ԱՌԱՋԻԿԱՅ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ Կ'ԱՌԱՆՁՆԱՆԱՆ ԲԱԲԱԿԱՆԻՆ ՍՈՒՐ ԻՆՏՐԻԳՈՎ»

Առաջիկայ խորհրդարանական եւ նախագահական ընտրութիւնները կ'առանձնանան բաւականին սուր ինտրիգով, որը կ'արտայայտուի Հայաստանի՝ երեք նախագահների իշխանութեան համար պայքարով: Այդ մասին, Հոկտեմբերի 4-ին, Ազգային ժողովում յայտարարեց անկուսակցական պատգամաւոր Վիկտոր Դալլաքեանը:

Սարգսեանը դեկավարել են ԼՂՀ Պաշտպանութեան եւ ԼՂՀ ինքնապաշտպանութեան ուժերի կոմիտէները: Ինտրիգն այն է, որ Հայաստանի անկախութեան 20-րդ տարում առաջին նախագահը ձգտում է վերականգնել 1998 թուականին կորցրած իշխանութիւնը, երկրորդը ձգտում է ռեւանշի, երրորդն էլ փորձում է դիմակայել այդ ամէնին», - յայտարարեց Դալլաքեանը:

«Երեք նախագահները ժամանակին ակտիւ մասնակցել են դարբանդան շարժմանը: Առաջինը՝ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանը, եղել է «Ղարաբաղ» կոմիտէի նախագահ: Երկրորդ եւ երրորդ նախագահները Ռոբերդ Քոչարեանն ու Սերժ

Նշենք, որ Հայաստանում խորհրդարանական ընտրութիւնները կը կայանան 2012 թուականի Մայիսին, իսկ նախագահական ընտրութիւնները՝ 2013 թուականին ֆետրուարին:

ԼՈՒՐԵՐ

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՅ. «ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆ ԻՆՔՐ ՊԵՏՔ Է ՈՐՈՇԻ ԻՐ ԱՊԱԳԱՆ»

Լիբանանը ցանկանում է, որպէսզի թուրքիան վաւերացնի հայ-թուրքական արձանագրութիւնները, երկու երկրների միջեւ յարաբերութիւնները կարգաւորուեն եւ տարածաշրջանում հաստատուի խաղաղութիւն: Այդ մասին Հոկտեմբերի 4-ին, Լիբանանի Խորհրդարանի նախագահ Սերժ Սարգսեանի հետ հանդիպման ժամանակ ասել է Լիբանանի Ազգային ժողովի նախագահ Նաբիհ Պըրրին:

Լիբանանի Խորհրդարանի նախագահ Երայիկ Նունեանյ Ազգային ժողովէն ներս

«Լիբանանը ցանկանում է, որպէսզի թուրքիան վաւերացնի հայ-թուրքական արձանագրութիւնները, երկու երկրների միջեւ յարաբերութիւնները կարգաւորուեն եւ տարածաշրջանում հաստատուի խաղաղութիւն: Այդ մասին Հոկտեմբերի 4-ին, Լիբանանի Խորհրդարանի նախագահ Սերժ Սարգսեանի հետ հանդիպման ժամանակ ասել է Լիբանանի Ազգային ժողովի նախագահ Նաբիհ Պըրրին: Ինչպէս NEWS.am-ի տեղեկացրեցին նախագահի մամուլի ծառայութիւնում, Սերժ Սարգսեանը նշել է, որ հայ ժողովուրդը նրան ծանաչում է որպէս բարեկամի: «Հայ-լիբանանեան յարաբերութիւններն աւանդաբար բարեկամական բնույթ են կրել: Մեզ միաւորում են ինչպէս մեր պատմամշակութային ընդհանրութիւնները, այնպէս էլ հայ համայնքի առկայութիւնը Լիբանանում: Այդ յարաբերութիւնները մշտապէս պահպանուել ու ամրապնդուել են բարձր մակարդակի քաղաքական այցելութիւններով, եւ մենք Ձեր այցը դիտում ենք այդ համատեքստում»,- ասել է Սարգսեանը՝ խնդրելով նախագահ Միշէլ Սուլէյմանին փոխանցել իր ջերմ ողջոյններն ու բարեմաղթանքները, նաեւ՝ Հայաստան այցի հրաւերի վերահաստատումը:

Իր հերթին Լիբանանի Աժ նախագահը շնորհակալութիւն է յայտնել ջերմ ընդունելութեան համար եւ նշել, որ 14 տարի յետոյ կրկին այցելելով Հայաստան, զգալի փոփոխութիւններ ու առաջընթաց է տեսնում ու համոզուած է, որ Հայաստանին լաւ ապագայ է սպասուում: Նաբիհ Պըրրին կարեւորել է քաղաքական բարձր մակարդակի յարաբերութիւններին զուգահեռ երկու երկրների միջեւ

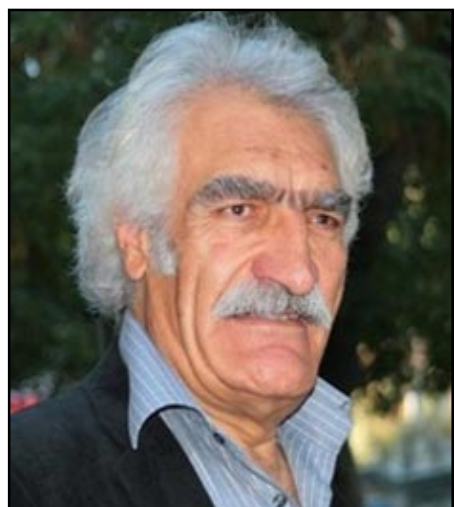
տնտեսական համագործակցութեան զարգացումը: Նա նշել է, որ Հայաստանի խորհրդարանի նախագահի եւ վարչապետի հետ հանդիպումների ժամանակ այդ հարցերին եւս անդրադարձ է եղել, որոշակի պայմանաւորուածութիւններ են ձեռք բերուել տնտեսական յարաբերութիւններն ակտիւացնելու ուղղութեամբ: Նախագահ Սերժ Սարգսեանը եւ Լիբանանի Աժ նախագահն անդրադարձել են նաեւ տարածաշրջանային խնդիրներին ու արաբական աշխարհում տեղի ունեցող զարգացումներին: Նաբիհ Պըրրին համոզմունք է յայտնել, որ աշխարհի ոչ մի երկրում հնարաւոր չէ խնդիրները կարգաւորել առանց երկխօսութեան:

Խօսելով Հայաստան-Թուրքիա յարաբերութիւնների մասին՝ Լիբանանի Աժ նախագահն ընդգծել է, որ իր երկիրը ցանկանում է, որպէսզի թուրքիան վաւերացնի հայ-թուրքական արձանագրութիւնները, երկու երկրների միջեւ յարաբերութիւնները կարգաւորուեն եւ տարածաշրջանում հաստատուի խաղաղութիւն:

ԼՂ հակամարտութեան կարգաւորման հետ կապուած, Նաբիհ Պըրրին վերահաստատել է դեռեւս 1997 թ. Հայաստան կատարած իր այցի ժամանակ ասածը՝ Լեռնային Ղարաբաղի ժողովուրդն ինքը պէտք է որոշի իր ապագան:

ՍՓԻՌՔԱՅԱՅ ԳՈՐԾԱՐԱՐԸ ՍՊԱՌՆՈՒՄ Է ՎԵՐԱԴԱՐՁՆԵԼ ԻՐԵՆ ՏՐՈՒԱԾ ՄԵԴԱԸ

Շվեդիայի թագաւորական տեխնոլոգիական ինստիտուտի պրոֆեսոր, շվեդաբնակ Արամայիս Միրզախանեանն իր բողոքն է յայտնել, որ արդէն տարիներ շարունակ Հայաստանի քաղաքացիութեան չի տրուել ժիրայր Սէֆիլեանին եւ Սարգիս Հացպանեանին, ովքեր վաղուց ապրում են Հայաստանում:

Սփիւրքահայ գործարար Արամայիս Միրզախանեան

«Ժիրայր Սէֆիլեանի քաղաքացիութեան իրաւունքի պաշտպանութեան կոմիտէից» NEWS.am-ին յայտնում են, որ այս առնչութեամբ, «Գալա» հեռուստատեսութեանը տուած հարցազրոյցում սփիւրքահայ գործարարը, մասնաւորապէս, ասել է.

«Կայ խտրականութիւն սփիւրքահայութեան նկատմամբ: Կան սփիւրքահայեր, որոնք գտնուում են Հայաստանում եւ ցանկանում են ստանալ ՀՀ քաղաքացիութիւն, բայց չեն ստանում: Ես պէտք է ճշգրիտ անուններով նշեմ. դա ժիրայր Սէֆիլեանն է, Շուշիի առանձնակի գումարտակի նախկին հրամանատարը եւ Սարգիս Հացպանեանը, որը Ղարաբաղում մարտնչած եւ հսկայական օգնութիւն կատարած անձնաւորութիւն է, ֆրանսահայ: Ես այդ մարդու հետ տասնեակ անգամներ եղել եմ Ղարաբաղում: Այս երկու անձնաւորութիւնները բանտարկուել են՝ ժիրայր Սէֆիլեանը 1.5 տարի, Սարգիս Հացպանեանը 2.5 տարի եւ երկուսն էլ ազատ են արձակուել, այսինքն եթէ անգամ նրանք ունեցել են ինչ-որ

մեղք, յանցանք, այն արդէն աւարտուած է եւ այս մարդիկ այսօր ապրում են Երեւանում, բայց նրանց մերժում է տալ ՀՀ քաղաքացիութիւն: Սա ի՞նչ խտրականութիւն է: Դա ինչ-որ մէկի քմահաճոյքն է: Ես որպէս սփիւրքահայ բողոքում եմ եւ պահանջում, որպէսզի այս մարդկանց տրուի ՀՀ քաղաքացիութիւն: Աւելացնեմ նաեւ, որ եթէ այդ երկու անձնաւորութիւններին մօտակայ ապագայում չտրուի ՀՀ քաղաքացիութիւն, ապա ես իմ բողոքը կ'արտայայտեմ նրանով, որ ԼՂՀ «Մայրական երախտագիտութիւն Արցախի քաղաքացիներին» ստացած մեղալը կը վերադարձնեմ ԼՂՀ Նախագահին, որի ձեռքից ի դէպ ստացել եմ այն»:

ՏԱՒՈՒՇԻ ՄԱՐԶՈՒՄ ՍՈՂԱՆՔԻՑ ՓԼՈՒՁՈՒԱԾ ԵՐ ՎԱՆԱՊԱՐՅԸ ԿԱՌՈՒՑՈՒԵԼ ԷՐ ԶԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԲԱՆԿԻ ՄԻՋՈՑՆԵՐՈՎ

Տաւուշի մարզում տեղի ունեցած սողանքի հետեւանում անյայտ կորել է 7 անձ

Տաւուշի մարզի վանաձոր-Բագրատաշէն ճանապարհին, Հոկտեմբերի 2-ի երեկոյեան՝ ժամը 19.00-ի սահմաններում, տեղի ունեցած սողանքի հետեւանքով անյայտ կորել է 7 անձ: Տուժել է նաեւ 7 մարդ, ովքեր ստացել են առաջին բուժօգնութիւն եւ դուրս են գրուել հիւանդանոցից:

Արտակարգ իրավիճակների նախարարութեան հասարակայնութեան հետ կապերի աշխատակից Գոհար Բաղդասարեանը NEWS.am-ի թղթակցի հետ զրոյցում նշեց, որ 130 մետր երկարութեամբ եւ 60 մետր բարձրութեամբ ամբողջ հողազանգուածը փլուել է:

Սողանքների պատճառները հիմնականում լինում են խոնաւութիւնը, գետի ջրերը, առատ անձրեւները: Այս մասին NEWS.am-ի թղթակցի հետ զրոյցում ասաց Տրանսպորտի եւ կապի նախարարութեան տեղեկատուութեան եւ հասարակայնութեան կապերի բաժնի վարչութեան պետ Պետրոս Դեմիրճեանը՝ յաւելելով, որ ճանապարհը վերանորոգուել է 1996-97թթ Համաշխարհային բանկի ֆինանսաւորմամբ:

Այժմ տարածքում աշխատում է 77 փրկարարներ, աշխատանքներ են տարւում՝ տուժածներին գտնելու ուղղութեամբ: Բեռնատարների մեծ մասը, նրա խօսքով, ծածկուած է հողազանգուածով կամ վնասուած է Առաջիկա հնարաւոր չէ նշել սողանքի նախնական պատճառը: Գոհար Բաղդասարեանի խօսքով՝ Տաւուշի մարզում սողանքային դօտիները շատ են, նախկինում այդ հատուածում սողանք եղել է, իսկ նախորդ տարի Հաղարծինի մօտ է սողանք եղել:

ԻՐԱՆՈՒՄ ՀԱՅ ԽԱՉԱԳՈՂԵՐԻ ԵՆ ԲՈՆԵԼ

Թեհրանի «Արաքս» շաբաթաթերթը գրում է, որ ոչ պաշտօնական տեղեկութիւնների համաձայն, ձերբակալուածները կասկածուում են Նոր Ջուղայի Սբ. Ամենափրկիչ վանքի թալանի գործով: Նոր Ջուղայում տարածուած լուրերի համաձայն, կասկածեալները մէկ միլիարդ ուիալ (մօտ 85 հազար ԱՄՆ դոլար) երաշխիքի դիմաց ազատ են արձակուել:

Նոր Ջուղայի Սբ. Ամենափրկիչ վանքի թանգարանը

Թերթը գրում է, որ առայժմ ոստիկանութիւնը չի գտել կողոպտուած եկեղեցու ունեցուածքը, սակայն համոզուած է, որ գողացուած սրբապատկերները երկրից դուրս չեն հանուել: Իսկ ահա

սրբապատկերների լուսանկարներով Լոնդոնում հետաքրքրուողներ են եղել, դրանց արժէքը ճշգրիտ նպատակով:

Թեմական խորհուրդը ցայսօր պաշտօնական ոչ մի տեղեկատուութիւն չի հրապարակել ձերբակալութիւնների եւ թալանի կապակցութեամբ ու շարունակում է լուել:

ԼՈՒՐԵՐ

ԹՐԲԱԿԱՆ ՊԱՏԺԱՄԻՋՈՑՆԵՐ ՍՈՒՐԻՈՅ ԴԵՄ

Թուրքիոյ վարչապետ Ռաճէպ Թայիպ Էրտողան յառաջիկայ օրերուն կը ծրագրէ այցելել Հաթայի շրջանը (Իսքէնտերուն): Կը նախատեսուի որ ան նոր պատժամիջոցներ յայտարարէ Սուրիոյ դէմ: Քանի որ ի դերեւ ելած էին իր նախկին բարեկամ Պաշար Ասատին կատարած թելադրութիւնները: Արդարեւ Հաթայ ապաստանած սուրիացի քանի մը հազար գաղթականներու ներկայութիւնը առաւել եւս սրած է Անգարայի եւ Դամասկոսի միջեւ եղած լարուածութիւնը:

ԼԻՊԻՈՅ ԸՆԴԴԻՍԱԴԻՐՆԵՐՈՒ ՂԵԿԱՎԱՐՆԵՐԸ ՆՈՐ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆՆԵՐՈՒ ԱՌՋԵՒ

Մինչ Լիպիոյ Սըրթ քաղաքը կը մնայ պաշարման վիճակի մէջ, միւս կողմէ ընդդիմադիր ուժերու ղեկավարները յայտարարութիւն մը կատարելով ըսին թէ գնդապետ Կազգաֆիի ծննդավայր Սըրթ քաղաքի ազատագրումէն ետք իրենք պիտի հրաժարին: Այսպիսով անոնք ճամբայ հարթած պիտի ըլլան ժամանակաւոր նոր կառավարութեան մը կազմութեան՝ որ իր հերթին երկրի ղեկը պիտի ստանձնէ մինչեւ խորհրդարանական ընտրութիւնները:

Միւս կողմէ գնդապետ Կազգաֆիի եւ իր երկու զաւակներուն Սէյֆ ալ Իսլամի եւ Մուսթաֆիմ թաքստոցները անյայտ կը մնան:

ՊԱՐԻՅՆԻ ՄԷՋ 14 ՅՈՒՑԱՐԱՐՆԵՐ ՑԿԵԱՆՍ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԵՑԱՆ

Անցնող ամիսներուն Պահրէյնի մէջ երկրի մեծամասնական շիիթ համայնքի կողմէ կատարուած դեմոկրատական կարգերու ի նպաստ ցոյցերու ղեկավարներ դատավարութիւնն աւարտեցաւ: Զինուորական ատեանն այս կապակցութեամբ 14 հոգիներ ցկեանս բանտարկութեան դատապարտեց: 15 ուրիշներ ալ 15 տարուան դատապարտութեան Պահրէյնի համալսարանին առջեւ կատարած քայքայիչ արարքներու ամբաստանութեամբ: Վեց այլ անձեր եւս 15 տարուան ազատագրկումի ենթարկուեցան, մահուան սպառնալիք կատարած ըլլալու յանցանքով:

ՊԱՂԵՍՏԻՆՑԻՆԵՐԸ ԶՐԿՈՒԵՑԱՆ, ԻՍՐԱՅԷԼ ՈՉ

Ամերիկեան եւ համաշխարհային տնտեսական ճգնաժամին, ինչպէս նաեւ պահեստիներէն պատուիրակութեան ՄԱԿ-ի մէջ միջազգային ճանաչման շուրջ ունեցած աշխոյժ գործունէութեան համար ԱՄՆ որոշած է ջնջել Պաղեստինի գաղթականներուն կատարած տարեկան շուրջ 200 միլիոն տոլարի օժանդակութիւնը: Այս որոշումը կրնայ բեկանուիլ եթէ Պաղեստինեան պետութիւնը իր դիրքը փոխէ ՄԱԿ-էն ներս: Այս բոլորին դիմաց՝ զարմանալիօրէն առ այժմ անփոփոխ կը մնայ արտաքին օժանդակութիւններու մեծագոյն գումարներէն մին՝ Իսրայէլի տրուող աւելի քան 3 միլիարտ տոլարը:

ՀԱԿ-Ի ՆՍՏԱՑՈՅՑԸ ԱԶԱՏՈՒԹԵԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Շարունակուած էջ 1-էն

թիւններէն եւ պիտի զբաղուի «ժողովրդի ակտիւացմամբ»:

ՀԱԿ-ի հետ երկխօսութեան նպատակով ձեւաւորուած իշխող կոալիցիայի աշխատանքային խումբը տարածած էր յայտարարութիւն մը, յայտնեց իր համար թէ, ՀԱԿ-ի կողմէ կատարուող անօրինական հաւաքի պայմաններուն տակ, երկխօսութիւնը վերսկսիլը արդիւնաւէտ չի կրնար դառնալ:

«Մենք կը սպասենք այդ անօրինական գործընթացի աւարտին, որից յետոյ կը քննարկենք ՀԱԿ ներկայացուցիչներին հետ մեր հանդիպման մանրամասները», - յայտարարած էին իշխանութեան ներկայացուցիչները:

Ի պատասխան աշխատանքային խումբի այդ յայտարարութեան, ՀԱԿ-ը հանդէս եկաւ պատասխան յայտարարութեամբ, ուր մասնաւորապէս ըսուած էր. - «Հայ Ազգային Կոնգրէսը ներկայ պահին այլեւս անհիմաստ է համարում նման իշխանութեան հետ որեւէ երկխօսութիւն եւ մեր առջեւ դրուած խնդիրները լուծումը այսուհետեւ տեսնում է միայն ժողովրդի մոբիլիզացիայի եւ մեր զանգուածային միջոցառումների ակտիւացման մէջ»:

Հոկտեմբեր 5-ին Ազատութեան հրապարակ այցելեց «ժառանգութիւն» կուսակցութեան հիմնադիր եւ առաջնորդ Բաֆֆի Յովհաննիսեան: Ան մտտեցաւ ՀԱԿ-ի առաջնորդ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանին, որու հետ ունեցաւ առանձին զրոյց:

Իր այցելութեան նպատակի մասին Բաֆֆի Յովհաննիսեան պատասխանելով լրագրողներու հարցերուն ըսաւ. - «Մա մեզ բոլորին պատկանող հրապարակն է, երբ որ ես այստեղ հացադուլ էի 15 օր, դա իմ հրապարակը չէ՞ դա մեզ բոլորին է պատկանում: Ուստի ես եկել եմ իմ համաքաղաքացիների հետ զրուցելու, զօրակցելու»:

Միւս կողմէ, Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ առաջին ատեանի դատարանը բաւարարեց ՀԱԿ-ի երիտասարդներէն Տիգրան Առաքելեանի կալանքի ժամկէտը երկու ամիսով եւս երկարաձգելու՝ Յատուկ քննչական ծառայութեան դիմումը:

Տիգրան Առաքելեան եւ ՀԱԿ-ի վեց այլ ակտիւիստներ ձերբակալուած էին Օգոստոսի 9-ին, ոստիկանութեան հետ ունեցած միջադէպի արդիւնքով:

Այս ձերբակալութիւնները պատճառ դարձան, որպէսզի առկախուի ՀԱԿ-ի իշխանութիւն երկխօսութիւնը:

ԱՆՑԵԱԸ ՄԻԱԿ ԲԱՆՆ Է, ՈՐ ԱՆՅՆԱՐ Է ԽԵԼԸ

Հ. ԱՅՆԱՆ

Հարաւային Կովկասում պատմական գիտութիւններին լուրջ մարտահրաւէր է նետուած: Ինչո՞ւ, որովհետեւ այս գիտութիւնների թեկնածուի կոչում ունի Իլհամ Ալիեւը, իսկ Սուխուმი համալսարանի պատմական գիտութիւնների դոկտոր պրոֆեսոր է Գուրամ Մարխուլիան: Ի դէպ, Մարխուլիան ազգութեամբ վրացի է, հետեւաբար խիստ կասկածելի է այժմ է՞լ նա համարուած է Աբխազիայի կենտրոն Սուխումի համալսարանի դոկտոր, պրոֆեսոր: Բայց սա բոլորովին ուրիշ հարց է, այժմ մեր խնդրի մասին: Ինչպէս տեղեկացնում է «Թրենդ» ատրպէյճանական գործակալութիւնը, եւ ինչպէս վերջինից «մեծ հրճուանքով» մէջբերում է Vesti.az-ը, Պաքուս կայացել է յիշեալ գիտնականի գրքի շնորհանդէսը: Գիրքը վերնագրուած է՝ «Հայերը՝ Հայաստանը որոնելիս»: Անշուշտ վրացի Մարխուլիան գտել է, թէ այդ ինչպէ՞ս եւ ամենակարեւորը՝ որտե՞ղ են հայերը Հայաստան որոնում, ընդ որում այն աստիճան բարձրակարգ կերպով, որ շնորհանդէսին ներկայ Ատրպէյճանի ԳԱԱ պատմութեան ինստիտուտի տնօրէն Յակուբ Մահմուդովը (դատելով անունից՝ նա իրօք որ գտել է իր հայրենիքը), ասել է. «Մարխուլիան ատրպէյճանական ժողովրդի պատմութիւնը ուսումնասիրելու ճանապարհին հանդիպել է հայկական բազմաթիւ ճնշումների: Սակայն նա շարունակել է իր ուսումնասիրութիւնները մեր ինստիտուտի հետ համատեղ: Ըստ այդմ մենք պարզել ենք, որ հայերը իրենց «Մեծ Հայաստան» տերմինն ապացուցելու համար Հայաստանի որոնման ճանապարհին են: Այդ ճանապարհը անցնում է Բալկաններով, հասնում Հարաւային Կովկաս: Իրականում նրանք այստեղ են եկել ուսանելի օգնութեամբ 1828-ին: Պրոֆեսոր Մարխուլիայի գրքում այս իրադարձութեան բոլոր տարրերը առկայ են»: Մեր կարծիքով՝ Մահմուդովն իր այս խօսքը կարող

էր սահմանափակել ընդամենը մէկ արտայայտութեամբ՝ «պրոֆեսոր Մարխուլիան աշխատել է մեր ինստիտուտի հետ համատեղ», այս ճշմարտութեան համար Հայաստանի մի հատուածում այժմ ապրող հայերս անգամ նրան կը ծափահարէինք: Իսկ թէ ի՞նչ կապ ունի «Հայերը Հայաստանը որոնելիս» գիրքը «ատրպէյճանական ազգի պատմութիւնը ուսումնասիրելու հետ», թերեւ Մահմուդովն ինքը այնքան էլ լաւ չի հասկացել, նաեւ նախնի որ, կրկին դատելով անունից, ինքն էլ լաւ իրազեկուած չէ «ատրպէյճանական ազգի պատմութեանը»:

Ինչեւէ՞ չաւելենք միայն, որ գրքի շնորհանդէսը կայացել է «Ատրպէյճանի հանրապետութիւն-Ատրպէյճանի դեմոկրատական հանրապետութեան պատմական իրաւաջողորդ» միջազգային կոնֆերանսի շրջանակներում: Հետաքրքրական է, այդ կոնֆերանսին ներկայ արտասահմանցի հիւրերից քանի՞նք են «գլխի ընկել», որ Ատրպէյճանի դեմոկրատական հանրապետութիւնը չունէր իր կազմում Ղարաբաղ: Էլ աւելի հետաքրքրական է, թէ քանի՞նք են հասկացել, որ եթէ անգամ հայերին այստեղ «բերել են ուսանելու», ապա որտեղի՞ց: Այդուհանդերձ անգամ մատահուլիս կայ, որ միջազգային այդ կոնֆերանսին ներկայ յատկապէս եվրոպացի գիտնականները պիտի որ հասկացած լինեն մէկ այլ բան. եթէ ատրպէյճանցիներն ու թուրքերը միեւնոյն ազգն են, ապա ե՞րբ են յայտնուել թուրքերը Եւրոպայում, եւ ի՞նչ լեզուով ու ի՞նչ է թարգմանաբար նշանակում Ստամպուլը, նախքան թուրքերը՝ Կոստանդնուպոլիսը: Ինչ վերաբերում է Մահմուդովին ու Մարխուլիային, ապա խորհուրդ կը տանք վերջիններս՝ ամուր մնալ իրենց համոզմունքներում, թէ չէ Պաքուս անհաւանական շատ են լինում քամիները. ի՞նչ գիտես մի օր դրանք ո՞ր ժողովրդի ինքնաորոնման պատմութիւնը ուսումնասիրելու կը մղեն զոյգ գիտնականներին:

ՈՒՐՈՒԿՈՒԱՅԻ ՄԷՋ ԿԸ ՀԻՄՆՈՒԻ ՀԱՅՈՑ ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԹԱՆԳԱՐԱՆ

Շարունակուած էջ 1-էն

Ըստ օրէնքի նախագծին, ան նպատակ պիտի հետապնդէ տարածելու եւ բացատրելու Հայ ժողովուրդի դէմ գործադրուած ծանրագոյն ոճիրը՝ 1915 թուականի Յեղասպանութիւնը:

Թանգարանը նաեւ տեղեկութիւններ պիտի հաւաքէ Ուրուկուայի մէջ հայ համայնքի ձեւաւորման եւ հայ մշակուցի մասին:

Օրէնքի համաձայն, պետութիւնը շէնք պիտի տրամադրէ եւ համապատասխան պիւտձէ յատկացնէ ու նաեւ թոյլ տայ նուիրատուութիւն ստանալու՝ բարձր մակարդակի եւ արհեստավարժ ձեւով թանգարանի գործունէութիւնը

ապահովելու համար:

Մերակուտական Ռաֆայէլ Միչիլինի տեղեկացուեցած է որ, խորհրդարանի բոլոր քաղաքական ուժերը իրենց նախնական հաւանութիւնը տուած են եւ շուտով օրինագիծը պիտի դրուի քուէարկութեան:

Հնչակեան ներկայացուցիչները իրենց անվերապահ աջակցութիւնը յայտնած են ծերակուտականի նախաձեռնութեան եւ շնորհակալութիւն յայտնած են օրինագծի առաջարկման առթիւ:

Յայտնենք որ, ծերակուտական Միչիլինի անցեալին ներկայ եղած ու ելույթ ունեցած է Հնչակեան Քսան կախաղաններու հանդիսութեան առթիւ:

massispost.com
daily news updates

ՀԱՅՐԵՆԻ ՌԻՍԱԼՈՂ ՊԱՏԱՆԻ ԲԱՐԵԿԱՄԻՍ

ՍԱՀԱԿ ԹՈՒԹՅԱՆ

Իմ հարազատ պատանի բարեկամ,

Քեզ առաջին անգամ նշմարեցի News.am հայաստանեան կայքէջին վրայ ուր ներկայացուած էին Երեւանի Ազատութեան Հրապարակին վրայ 30 Սեպտեմբեր 2011ի գիշերը Հայ Ազգային Գոնիւրէսի հանրահաւաքի մեկնարկը նշող շարք մը ոգեւորիչ տեսանիւթեր: Հոն գիշերելու պատրաստուող հերոսական մասնակիցներն ու անոնց կողմէ հրապարակին վրայ հաստատուած վրանները դիտած պահուստ յանկարծ անշարժացան մատներս, ու նկարիդ սեւեռուած մնացին աչքերս: Դպրոցական վերամուտի քու պատանեկան խաղաղ օրերը անհոգ վայելելու փոխարէն, դուն շատ աւելի կենսական պարտականութեան մը կանչը լսած էիր քու լուսայորդ միտքիդ եւ արթուն խիղճիդ խորերէն: Կոկիկ հագուած էիր՝ բաց գոյն մաքուր կօշիկներով, սեւ գուլպաներով, ծայրերը գուլպաներուն մէջ ամփոփուած կապոյտ տաբատով (ճիշտ այնպէս՝ ինչպէս հասուն այր մարդը, երբ կարեւոր գործ կայ ընելիք), կարմիր բաճկոնակով, եւ աստղագարդ կապոյտ գլխարկով - իսկ ձախիդ՝ դպրոցական թիկնապայուսակը (backpack): Փակ դրան մը սեմին ինքնավստահ նստած էիր գետինը, իսկ ուշիմ աչքերդ յառած էիր ուղիղ դիմացդ:

Լուրջ էր համակ արտայայտութիւնդ - կրնամ ըսել՝ շատ աւելի լուրջ քան ինքնակոչ այն «նախագահը» որոն հանցագործութիւնները դատապարտող ժողովրդային հանրահաւաքին քու նշանակալի մասնակցութիւնդ կը բերէիր այդ երեկոյ: Լուրջ էիր, քանի լաւապէս կը գիտակցէիր թէ կը ներկայացնես քու դպրոցական տասնեակ հազարներով ընկերներդ որոնց առջեւ փակուած են դէպի ապագան տանող բոլոր ճամբաները՝ ներկայ յանցաւոր եւ ապիկար իշխանութիւններուն կողմէ:

Դուն ես տէրն ու որոշողը քու ճակատագրիդ, ամպամած կամ պայծառ գալիքիդ, իմ հարազատ քաջարի հայ պատանի: Դուն եւ քու ընկերներդ էք որ պիտի պաշտպանէք հայրենի լքեալ բերդը՝ արտաքին ու ներքին բացայայտ ու ծպտեալ թշնամիներէ: Եթէ մնաք զգաստ եւ արթուն, այնպէս ինչպէս հիմա սա համբուրելի նկարիդ մէջ, ամենադոյզն կասկածը մի ունենաք - վերջապէս ձե՛րն է բազմահազարամեայ հայրենի հրաշքը՝ հուրի եւ սուրի երկարատեւ Գողգոթայէն յետոյ: Աջիդ ու ձախիդ գետին պիտի փռուին՝ քեզ կեղեքող, արիւնաքամող, անկուշտ թալանող ու դեռ իշխանութիւն խաղացող բոլոր մոլորեալները՝ վերէն վար:

Այս ամէնը քուկը ըլլալու սահմանուած է, իմ արիասիրտ հրա՛շք պատանի, միայն մէ՛կ պայմանով - քու հայրենի տանդ, երջանկութեանդ, ապագայիդ մնայուն կերպով տէր պիտի կանգնիս դու՛ն անձամբ ամէն վայրկեան, օրը քսանչորս ժամ, տարին երեք հարիւր վաթսունհինգ եւ՛ քառորդ օր (մտահան չընե՛ս քառորդ օրը): Այս այն սուղ գինն է գոր ժողովուրդի «պարզ» մարդերն ստիպուած են մնայուն կեր-

պով վճարել՝ եթէ կ'ուզեն ազատ եւ արժանավայել ապրիլ իրենց հայրենի տան մէջ, հայրենիքին մէջ:

Մեր կեանքին վրայ բռնութեամբ տիրել է եւ մեզ ամէն իմաստով մերկացնել առաջ, բոլոր բռնապետերը նախ կը ջանան հակակշռել մեր միտքերը: Այս նպատակով անոնք յօրինած են դասական դարձած հնարքներ: Նախ մեզ կը հաւաստիացնեն իրենց բարի նպատակներուն ու ժողովրդանուէր ծրագիրներուն մասին, մեզ կը թմրեցնեն իրենց երփնազարդած վարդագոյն երազներով - եւ այդ դրախտային վիճակը իբր թէ մերն ընելու համար կը պահանջեն որ կուրօքն իրենց հաւատանք, հետեւինք ու ծառայենք: Ահա թէ ինչու՛ ժամանակակից Հայաստանի մէջ մանրակրկիտ հակակշռի տակ են հաղորդակցութեան բոլոր միջոցները - երթեւեկութեան, լրատուական եւ

այլ կարգի - ասով իսկ ստրկացնելով հայրենիքը: (Եւ այս ֆաշիստական սովորոյթի երկարաձգման կը սատարեն, դժբախտաբար, շարք մը սփիւռքահայ կազմակերպութիւններ իրենց կարծատես նկատումներով:) Իշխանութիւնը զաւթած բախտախնդիրները իրենց սեփական ամենանեղ շահին համար իւրացուցած են զանգուածային լրատուական միջոցները - մամուլ, հեռուստացոյց, ռատիօ, համացանց: Անբարտաւանօրէն կը ստեն խօսքով, նկարներով, ցուցադրուածով ու չցուցադրուածով: Իշխանաւորներու յանցագործ գեխութիւնը, կենցաղային շպարն ու խրախճանքները ցոյց կու տան որպէս ժողովուրդի բարօրութիւնը:

Այս խեղկատակութեան առաջն առնելու միակ կերպն է՝ անընդհատ իրագեկել, երկրագունդի եւ մեր անմիջական հայաշխարհի անցուղարձերէն բազմակողմանիօրէն տեղեակ պահել մենք մեզ: Կանխիկ չկլլել մեր միտքե-

րը հեղեղող ներքին եւ արտաքին տեղեկատուութիւնները: Մեր մտային ընկալուչը բաց պահել աշխարհի լուրերուն, բոլոր կողմերու լուրերուն: Իրականութիւնը տեսնելէ չխուսափիլ՝ որքան ալ անհաճոյ ըլլայ: Այլ խօսքով՝ չխրտչիլ վատ լուրերէ: Մանաւանդ զգուշանալ երբ մեծաքանակ ու երկարատեւ մեզի հայթայթուած լուրերը սահուն են, ողորկ: Չապաւինիլ վարպետօրէն կոճկուած ու ճշմարտաման թելերով հիւսուած բացարհեստական, շինծո՛ւ տեղեկանքներէ, իրողութիւններէ եւ ճշմարտութիւններէ: Կասկածիլ մանաւանդ անոնցմէ որոնք մասնագիտական կամ այլատեսակ հեղինակաւոր թօնով կը վստահեցնեն թէ ամէն ինչ յաջող ու պատշաճ կ'ընթանայ Հայաստան աշխարհի, Արցախի եւ Սփիւռքի մէջ:

Նման սթափ մօտեցումը հեշտ բան է: Ժիգ կ'ենթադրէ: Հայ-

Շարք էջ 7

«ԱԿԱՆՋԻ ԲԵՐ ԱՍԵՄ»
ՅՈՒՇ-ԵՐԵԿՈՅ

նուիրուած

ՊԱՐՈՅՐ ՍԵՒԱԿԻ
Մ Ա Հ Ո Ւ Ա Ն 40 - Ա Մ Ե Ա Կ Ի Ն

Կազմակերպութեամբ՝

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Գլխաւոր Բանախօս՝ **ԱՆԱՀԻՏ ՍՈՒՔԻԱՍԵԱՆ**, Բանասէր, Գրականագէտ
Անձնական Յուշեր Սեւակէն՝ **ԴՈԿՏ. ՄԻՆԱՍ ԳՈՃԱՅԵԱՆ**
Խօսք Յիշատակի՝ Երջանկայիշատակ **ՎԱԶԳԵՆ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ** Ամենայն Հայոց
Ասմունք՝ **ՊԱՐՈՅՐ ՍԵՒԱԿ, ՄՇԵՐ ՄԿՐՏՉԵԱՆ,**
ԿԻՄԱ ԴԱԻԹԵԱՆ, ԵԱՀՈՒՄ ՂԱԶԱՐԵԱՆ
Երգ՝ **ՄԵՍՐՈՊ ԹԱՇՃԵԱՆ**
Հանդիսավար՝ **ՅԱՐՈՒԹ ՏԵՐ ԴԱԻԹԵԱՆ**

Տեղի կ'ունենայ
ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ,
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 13, 2011
Երեկոյեան ժամը 8:00ին
Կլէնտէյլի կեդրոնական գրադարանին մէջ
222 East Harvard St., Glendale

ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ
ՀԻՒՐԱՄԻՐՈՒԹԻՒՆ

ԲԱՐԵՒ ԱՐԱՐԱՏԻՆ

Տպաւորութիւններ՝ Վերջերս «Արարատ» բարձրացող եւ իր տարիներու փափաքը իրականացնող մեր սիրելի եւ հայրենասէր ընթերցողներէն Երեմ ժամկոչեանի

Երեմ ժամկոչեան ծնած է Լիբանան 1942 թուականին: Ան ներգաղթած է Հայաստան 1947 թ. իր ծնողքին, քոյրերուն եւ եղբայրներուն հետ: Անոր սէրը հայրենիքին, հայ ժողովուրդին եւ հայ մշակութիւն առաւել եւս աճած է իր երկրորդական ուսման տարիներուն՝ էջմիածնի Գէորգեան ճեմարանէն ներս: Մեծապէս ազդուելով իր ուսուցիչներէն եւ դասախօսներէն իր մէջ մեծ սէր եւ հետաքրքրութիւն յառաջացած է հանդէպ հայ մշակութիւն եւ հայ ժողովուրդի պատմութեան: Մօտ քսան երեք տարիներ առաջ ան փոխադրուած է Միացեալ Նահանգներ իր ընտանիքին հետ: Միշտ երազած է վերադառնալ հայրենիք եւ իր երազը եղած է տեսնել «Կիրիլեան»: «...

Յանկամ տեսնել զիմ Կիրիլիա, աշխարհ որ ինձ ետուր արեւ...»: 2001 թուականին իրականացնելով այդ երազը՝ կ'այցելէ «Կիրիլիա», Պէյլան, Պախճի, Լաբաշ եւ Ամանոսեան լեռնաշղթան: 2008 թուականին ան կ'այցելէ Արեւմտեան Հայաստանի Կարս, Անի, Էրզրում, Մուշ, Պիթլիս, Վան եւ Արտասան քաղաքները եւս՝ իրականացնելով իր մեծ փափաքներէն մին: 2009ին կ'այցելէ Տիգրանակերտ քաղաքը, բարձրանալով մեր նախնիներու սրբավայրը՝ «Նեմրուժ Սար»ը, մեծ յուզմունքով եւ հրճուանքով: Մեծ եղած է անոր սէրը հանդէպ հայ ժողովուրդի հնագոյն մշակութիւն եւ ափսոսանքով ականատես դարձած է այդ քաղաքներու

աւերակներուն: Ան արտայայտուելով իր վերջերս կատարած «Արարատ» լեռ բարձրանալուն կ'ըսէ. «Միշտ ալ ունեցած եմ այդ փափաքը եւ սակայն յարմար առիթը այս տարի էր: Այդքան ալ դիւրին չէր...: Մենք կրցանք 4200 մեթր բարձրանալ երկու օրուայ մէջ, զիշերելով 3200 մեթրի վրայ, վրաններու տակ: Մեզ հետ կային իտալացիներ, հոլլանտացիներ, պարսիկներ եւ գերմանացիներ: Ամենէն փոքրը մեր մէջ Վալէրիան էր, իսկ ամենէն չափահասը ես: Աննկարագրելի էին զգացումներս եւ մեծ էր յուզմունքս: «Սրբութիւն Սրբոց» վայրն էի եւ հայ ժողովուրդի «սիմպոլ»ը հանդիսացող լեռան գագաթը իմ աչքերով կը տեսնէի: Մեծ հիասթափութիւն էր անշուշտ յիշել եւ պահ մը անդրադառնալ որ հիւր էինք այդտեղ, բայց հաւատալով որ մերն է եւ այդ պատկերին կառչելով բարձրացան: Ասիկա ուխտ մըն էր եւ ուխտագնաութիւն մը: Ուրախ եմ

որ այս տարիքիս հասայ այդ սուրբ նպատակին եւ ամէն մէկ հայու երազը անձամբ իրականացուցի: Որպէս վերապրողի գաւակ ես հպարտ եմ իր արմատներով, հայրենիքով եւ հայ ժողովուրդով: Կեանքիս մէջ ամենէն լաւ բանն էր որ այս երազս դարձաւ իրական: Իմ ցանկութիւնս է հայ ժողովուրդը տեսնել միաբան եւ կը հաւատամ որ մեր միասնական ուժը այդ գերագոյն ուժն է որ ամէն ինչ կրնայ յաղթահարել: Պէտք է մէկդի ձգենք մեր անհատական շահերը, եսամտութիւնը եւ նիւթապաշտութիւնը եւ աշխատինք հայրենիքի հզօրացման համար: Կ'ողջունեմ բոլոր միութիւնները եւ անհատները որ կը նպաստեն այդ սուրբ գործին եւ կը խոնարհիմ մեր մեծերու յիշատակին: Վարձքը կատար երեմ: Մէրդ անսպառ առ հայրենիք, հայ մշակութիւն եւ հայ ժողովուրդ: Համադրեց Լեւոն Մանուկեան

«ԲԱՋ ՆԱԶԱՐԻ» ԾՆՈՂԱԶՈՒՐԿ ԵՒ ՀԱՇՄԱՆԴԱՍ ԵՐԵՒԱՆԵՐՈՒ Ի ՆՊԱՍՏ 12-ՐԴ ՏԱՐԵԿԱՆ ԹԵԼԵԹՈՆԸ

ՀԱՅՐԵՆԻ ՈՒՍԱՆՈՂ ՊԱՏԱՆԻ ԲԱՐԵԿԱՄԻՍ

Յարատւող ճիգին առջեւ Չկայ բան մը որ դիմանայ, Դժուարը՝ դիւրին, Անկարելիին հնարաւոր կը դառնայ: Ռ. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ

Ծարուակուած էջ 6-էն

ԽԱՋԻԿ ՀԱՆՈՅԵԱՆ

Կիրակի, Հոկտեմբեր 9, 2011, կէսօրէ ետք ժամը 5-էն մինչեւ 11:00, Կլենտէյլէն սփուռող Charter Communication-ի հանրաժանօթ AMGA 380 կայանէն տեղի պիտի ունենայ «Քաջ Նազար» հանդէսի եւ հեռուստաժամի մարդասիրական դրամահաւաքը, ի նպատակ հայաստանի ծնողագուրկ եւ հաշմանդամ երեխաներուն եւ անոնց մանկատուններուն վերանորոգման: Ոչ հասութեամբ, աստուածահաճոյ այս գործին պիտի կարենան մասնակցիլ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու ողջ տարածքին ապրող, ինչպէս նաեւ ամբողջ Գանատայի եւ Մեքսիքայի մեր հայրենակիցները եւ ոչ հայեր: 1999-ին խումբ մը գիտակից եւ հայրենասէր ազգայիններ, գլխաւորութեամբ քաղաքիս մէջ լոյս տեսնող «Քաջ Նազար» երգիծական հանդէսի խմբագիր եւ նոյնատուն հեռուստաժամագրի հաղորդավար՝ Յովհաննէս Պալայեանի, հիմը դրին այս սուրբ եւ պատուական գործին: Անոնք ամէն տարի նման թելեթոնով դրամահաւաք կը կազմակերպեն, օգնելու համար Հայաստանի ծնողագուրկ եւ հաշմանդամ երախաներուն, նորոգելով եւ արդ-

իականացնելով անոնց պատասպարանները, տունները: Այս գործին բոլոր պատասխանատուները մեր զաղութի ծանօթ ազգայիններ են, որոնց սիրտը տիւ ու գիշեր կը տրտիէ հայրենիքի եւ հայրենաբնակ ժողովուրդի տրտմաններով, ուրախութիւններով եւ ցաւերով: Այս հաստատութեան եւ թելեթոնի աշխատանքներով, բազմաթիւ որբեր, հաշմանդամ փոքրիկներ իրենց մանկական երջանկութիւնը գտած են: Անոնք ճակատագրի բերումով որբացած եւ հաշմանդամ եղած են, սակայն այս հայրենակիցներուն աշխատանքով անոնց արցունքները կը սրբուին եւ ուրախութեան ժպիտներու կը վերածուին անոնց դէմքերուն վրայ: Թելեթոնի պատասխանատուներուն նշանաբանն է՝ ոչ մէկ որբ անտէր եւ անօթեան պէտք է ձգենք: Ոչ մէկ հաշմանդամ առանց բուժումի եւ գուրգուրանքի պէտք է որ թողունք: Այսօրուան որբերէն չէք գիտեր ինչէր կրնան ելլել, ինչ գրողներ, մեծանուն գիտնականներ, արուեստագէտներ եւ կղերա-

կաններ կրնան ելլել: Կոչ կ'ընենք մեր թանկագին հայրենակիցներուն, որ բոլորս միասին ազգային վեհագոյն գիտակցութեամբ մասնակցինք Կիրակի, Հոկտեմբեր 9-ի թելեթոնին. մեծատունը՝ իր գանձով, համեստ աշխատողը՝ իր լուծումով, հոգեւորականները՝ իրենց աղօթքներով եւ օրհնութեամբ, մտաւորականները՝ իրենց գրիչով ու խօսքով մասնակից դառնանք այս գործին, գործվագութիւն ծնողներ եւ պաշտպաններ դառնալով հայրենի ծնողագուրկ որբերուն եւ հաշմանդամներուն: Փառք ու հազար պատիւ այս սուրբ գործին իրենց մասնակցութիւնը բերող եւ լուծման ներդնող մեր բոլոր հայրենակիցներուն: *** Ողջունելով Հայաստանի ծնողագուրկ երեխաներու օգնութեան ֆոնտին 12րդ թելեթոնը, յուսանք որ մեր ժողովուրդը իսկապէս մարդկային պիտի մասնակցի մարդասիրական եւ Աստուածահաճոյ այս դրամահաւաքին: «Մասիս»

Թայթուած տեղեկութիւններն ու ենթադրեալ ճշմարտութիւնները քննարկելն ու բաղդատելը կը պահանջէ ներգործօն վիճակի մէջ պահել միտքը, անկախ մտածելու քաջութիւնն ունենալ, բաւարար ժամանակ տրամադրել: Դեռ, կը պահանջուի խղճամտօրէն մտածել ու խիզախօրէն գործել, «հեղինակաւոր» բիրտ ուժի առջեւ չսարսափիլ ու չքծնիլ, անարդ իշխանաւորներու երեսին պարկեշտօրէն եւ առանց քինախնդրութեան բարձրաձայնել ճշմարտութիւնը - ինչպէս վայել է քեզի որ ազատ տէրն ես Հայաստան աշխարհի եւ իրաւական գերագոյն հեղինակութիւնը անոր ամբողջ տարածքին վրայ: Իր բոլոր պակասներով հանդերձ, Հայաստանի նոր կազմաւորուող քաղաքացիական հասարակութեան ամէնէն խիզախ արտայայտութիւններէն մէկը այս օրերուն կարելի է տեսնել Երեւանի Ազատութեան Հրապարակին վրայ: Եւ այս ամէնը՝ հակառակ անողոք եւ անսկզբունք իշխանութեան միջեւ ատամները գիտուած գիտեալ գայլերուն: Հայրենիքի տէր ու տիրական իմ հարազատ պատանի բարեկամ, սրտագին ողջոյններս եւ յաջողութեան սրտաբուխ մաղթանքներս՝ քեզի եւ պայքարի բոլոր ընկերներու: Յատուկ մաղթանք մըն ալ՝ իմ բարեկամ Նիկոլ Փաշինեանին:

ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐ ԻՅԱԲ(ՊՈԼՍԱՀԱՅ ՀԻՄՆԱՐԿ ԱՆՈՒԱՆԻՆ ՕՓԵՐԱՅԻ ԵՐԳԻՉ ԱԼԻՆԳՈՒԹԱՆ

Ք. ՏՐԴԱՏԵԱՆ ԳՈՒՅՈՒՄՁԵԱՆ

- Ձու՛ր, դու ո՞ր պաղճան կ'երթաս, իմ պաղճակ ջրրիկ եւ անուշիկ:
- Ես ի յայն պաղճան կ'երթամ որ պուլուլիւն քաղցր եղանակէ:
- Ձու՛ր, դու ո՞ր աղբիւր կ'երթաս, իմ պաղճակ ջրրիկ եւ անուշիկ:
- Ես ի յայն աղբիւր, երթամ որ գայ քո եարըն ջուր խմէ,
- Դէմ գընամ դունչըն պագնեմ, սիրովըն հապա գինաման:
- Հայ միջնադարեան երգ

Որքան սէրը եւ երգը իրարու միացած են ինչպէս կը տեսնէք այս հայրենին մէջ: Ահա հոս է Ալին Գուլթանին բացառիկ տաղանդը որ սէրը եւ արուեստը միացնելով կը հաղորդէ անպատմելի հրճուանք մը դիմացինին, ունկնդրողին, վաչրկեան մը վերացնելով գինք մտգական աշխարհ մը՝ իր գեղեցիկ դէմքով եւ ամենահարապուրիչ ժպիտով:

Արդարեւ Ալին Գուլթան բեմէն վաչրկեան մ'իսկ չթողուց իր խանդավառութիւնը, լայնօրէն բաժնեց իր աստուածատուր պարգեւ աննման ձայնը, լացուց ու խնդացուց, դասականին մէջէն հանեց քնարերգական ո՛չ միայն երազը այլ եւ զաւեշտը, այս բոլորը մեծագոյն երգչուհի մը տրամադրութեամբ: Պարապ տեղը չէ որ Պրիւքսէլէն հեռու ապրող Պելճիքացի ընկերներ ըսած են ինծի «Մինչեւ քաղաքը օփերա կ'երթանք միայն Ալին Գուլթանին համար»:

Այս համերգին Ալին Գուլթան մեզի ներկայացուց այնպիսի կտորներ որոնք արտահայտում են իր իրական միտքը և իր սիրտը: Մասնաւորաբար հոյակապ էր Տոնիգեթի Լուչիա տի Լամերմուր-ի մտացածին ցնորքները ու Գուլթան կրցաւ տալ սօբրանոյի ամենաբարձր նօթը՝ Սօլ-ը հոգէ Գ: Հոս գնահատեմք ընկերակցող դաշնակահար Մարթէն Տիւպէ:

Հայկական երգերու բաժինը սկսաւ Կոմիտասով: Նախ Քէլէ Քէլէ: Ալին անմիջապէս առաւ իր ազգային վճիռ գոյնը, միշտ ժպիտը դէմքին, ուրախ է, հայերէն երգ պիտի երգէ, հայ սրահի մէջ, հայերու առջեւ, հայերու համար: Մենք մեզի ենք: Ինչ հիանալի Լորիկ մը, սիրաւոր լորիկ, վիրաւոր լորիկ, սեւաւոր լորիկ, տեսէք հրաշալի այլաբանութիւնը: Երգչուհին դայլայլով գրկած է սիրաւոր լորիկը: Կու գայ Կուռնկը, «Խրիմեան Հայրիկի համաձայն 16րդ դարու Նահապետ Քուչակի հայ պանդուխտի երգն է այս: Ալին Գուլթան Պոլսահայ Հիմնարկի չորս համերգներուն երգած է Կուռնկը եւ ամէն անգամ արցունքներ խլած: Դէ՛ գնա հեռացիր-ը ամբողջովին պատկեր մըն է, խորապէս ազգային: Ծիրանի Ծառ, նոյնքան քնքոյշ: Բայց մենք գիտենք մեր ցաւերը

ամոքել ինչպէս ըրաւ Ալին Չեմ Կրնար Խաղալ (չեմ կրնար պարել) կատակալից խօսքերով եւ գրաւիչ շարժումներով: Արեւելեան պարին խաղ կ'ըսէր իսկ Կոմիտաս վարդապետ եւայլի: Կարծես հոս Գուլթան վերոյիշեալ երգին տարբերակ մը ներկայացուց, աղջիկը չարածիւրէն նազ կ'ընէ ելլել պարելու. պատճառ-անօթի փորին կլկլոցը, կոշիկին ճոխնչը եւ վերջապէս կեսուրին չարախօսութիւնները:

Սրահը թնդաց: Հետաքրքրական էր նաեւ ամերիկացի համբաւաւոր երաժշտահան Պլերնսթայն, Leonard Bernstein-ի համով ճաշերու խոհաստեղ մը ուրկէ Ալին մեզի հրամցուց Կովի Պոչերը՝ կծու թացանով եւ լոլիկով եփուած կերակուր, վաչրի նապատաստակով ու կարմիր գինիով պատրաստութիւն մը, օղիով ու չամիչով լեցուն վրան աւելցուած հաւկիթ աղն ու շաքարը չափուած բոլորին մը, եւ վերջապէս թավուք կէօսիւ: Այո, մեր գիտցած թավուք կէօսիւն է - հաւուն կուրծքը - որ խաշուելով մահալլէպի (այս բառը կը գործածուի երգին մէջ) կ'ըլլայ: Այսքան համով հոտով երգ, ֆրանսերէն լեզուով, որ գուարճալի յայտնութիւն մը եղաւ մեզի համար, տեսակ մը փոքր երաժշտական ներկայացում: Ծնորհակալութիւն Ալին:

Շարունակելով հայկական դասական երգերը Ալին Գուլթան կատարեց Կանաչեանի հոյակապ Օրօրը, Պրճինկօ-ն: Կ'ըսեմ հոյակապ բայց չեմ գիտեր թէ ո՞ր մէկը աւելի հոյակապ էր, Կանաչեանը թէ Ալինը, երգը՝ թէ երգչուհին: Տիգրանեանի Անուշը իբր օփերա միշտ մեծ ընդունելութիւն գտած է ամենուրէք: Ալին Գուլթան անգամ մը եւս իրեն կապեց ներկաները այդ սրտածմելի խելակորոյս սիրոյ կանչ- Արի Ջան Արի, Ով էր Տեսեր էսպէս Հարսնիք ոչ Հարս Ունէր ոչ Փեսայ երգերով: Ալինին ձայնին ոլորտները եղան փոթորկալից ու յուզումնալից, սիրահարական տրամը հարկ էր ամբողջացնել եւ Ալին դաշնակին կոթնեցաւ որպէս վիրաւոր էակ: Այո, Ալին արտասուեց:

Սրահին խանդավառութիւնը իր գազաթնակէտին հասաւ երբ փոքրիկ Լորինան, հինգ տարեկան Ալին Գուլթանին դուստրը չեմ բարձրացաւ նուիրելու ծաղկեփունջեր մօր եւ դաշնակահարին առ ի սէր, յարգանք եւ շնորհակալութիւն: Յոտնկայս ծափահարարութիւնները վերջ չունէին:

Նման բացառիկ երեկոյթներ չենք կրնար վայելել եթէ չունենանք Պոլսահայ Մշ. Միութեան նման կազմակերպութիւններ, մե-

Շար.բ էջ 18

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ՔՐԻՍ ՀՈԼՏԸՆԻ ՀԵՏ

Փաստօրինայի Համագաղութային Մարմինը կարեւոր հանդիպում մը կազմակերպած էր Փաստօրինա քաղաքապետական խորհուրդի անդամ Քրիս Հոլտընի հետ՝ որ տեղի ունեցաւ Հինգշաբթի, 29 Սեպտեմբեր 2011ի երեկոյեան ժամը 6:30-էն սկսեալ, Թէքէեան Մշակութային Միութեան Ալթա-տինայի Պէշկէօթիւրեան Կեդրոնի սրահին մէջ:

Քրիս Հոլտըն թեկնածու է յառաջիկայ տարուայ կայանալիք Գալիֆորնիոյ նահանգային ընտրութեանը՝ նորաստեղծ 41րդ ընտրաշրջանին, որ կ'ընդգրկէ Սէն Կապրիէլ Հովիտի քաղաքներէն՝ Փաստօրինան, Հարաւային Փաստօրինան, Ալթատինան, Սիերա Մատթէն, Արքէտիան, Մոնրոյվիան, Սէն Տրիմասը եւ այլ շրջաններ:

Հանդիպման ներկայ էին վերապատուելի ձօ Մաթոսեանը, Հայ Դատի Յանձնախումբէն Վիք Երկանեանը, Հայ Ամերիկեան Խորհուրդին իրաւիկ Քէշիշեանը, «Մասիս» Շաբաթաթերթէն Վահէ Աջաեանը, «Նոր Օր» շաբաթաթերթէն Յովիկ Եօզկաթլեանը եւ գանահանայ այլ կազմակերպութեան ներկայացուցիչներն ու գա-

ղութիս քաղաքական հարցերով մտահոգ հայազգիներ:

Վրոյր Պուլլուրճեան իր բացման խօսքով բարի գալուստ մաղթեց բոլորին եւ հակիրճ կերպով ներկայացուց Քրիս Հոլտընի կենսագրական գիծերը: Քրիս Հոլտըն անդամ է Democrat կուսակցութեան եւ 1989-էն ի վեր կը ներկայացնէ 3րդ ընտրաշրջանը՝ Փաստօրինայի քաղաքապետական խորհուրդին մէջ: Ան երկու տարուայ շրջանի մը համար՝ 1997-995 եղած է նաեւ քաղաքապետ:

Գէորգ Քէօշկէրեանը թեկնածուին ներկայացուց գաղութիս մտահոգութիւնները: Ան Փաստօրինայի հայ գաղութին պատմականը ամփոփ կերպով տալէ ետք՝ յիշեց որ մօտաւորապէս 25 տոկոս հաշուող հայութիւնը պէտք եղած կերպով չէ ներկայացուած քաղաքի պաշտօնէութեան մէջ:

Քաղաքական հարցերով զբաղող Ռապիին Սալազարը ներկայացուց թեկնածու Քրիս Հոլտընը: Պրն. Սալազար նշեց թէ երկար ժամանակէ ի վեր ծանօթ եղած է թեկնածուին եւ ան դրուատեց նախ

Շար.բ էջ 18

Մշակութային Ձեռնարկ՝ Թարգմանչաց Տօնին Առիթով

Կազմակերպութեամբ՝ Հայ Առաքելական Եկեղեցւոյ Արեւմտեան Թեմին եւ Քալիֆորնիայի Հայ Գրողներու Միութեան

Բարձր հովանաւորութեամբ՝ Արեւմտեան Թեմի Սրբազան Առաջնորդ՝ Գեորգ. Յովնան Արք. Տէրտէրեանի

Տեղի կ'ունենայ Թեմի Առաջնորդարանին մէջ, 3325, Glenoaks Blvd. Burbank, CA 91504, Ուրբաթ, Հոկտեմբեր 7, 2011ի երեկոյեան ժամը 6-ին: (Ժամը 5-6՝ ընկերային ժամ)

Յայտագիրին պիտի մասնակցին բանաստեղծ Գրիշ Դաւթեան, Դոկտ. Տ. Զաւէն Ա. Քինյ. Արգումանեան եւ Հոզն. Տանատ Մ.Վրդ. Եարտըմեան:

Հեղինակային ընթերցումներ պիտի կատարեն բանաստեղծներ Գէորգ Քրիստիանեան, Եսթեր Դաւթեան, Ազնէս եւ արձակագիր Ռ. Կորիւն:

Ձեռնարկը պիտի վարէ արձակագիր Սարգիս Վահագն:

Հրաւիրուած է գրասէր եւ մշակութասէր հասարակութիւնը: Մուտքը ազատ է:

Massis Weekly

Volume 31, No. 36

Saturday, OCTOBER 8, 2011

Azerbaijani Snipers Kill One Armenian Soldier and Wound Two Others in Karabakh

STEPANAKERT -- Officials say one Armenian soldier was killed and two more were wounded by an Azeri sniper who fired into the territory of Nagorno-Karabakh.

According to a press release by the Defense Army of Nagorno-Karabakh, Yuri Aram Sargsyan, 24, was shot dead in the head by an Azerbaijani sniper in an outpost in Nagorno-Karabakh at around 5pm on October 5.

The press release also said that an investigation is underway to find out the details of the incident.

On the same day, Azerbaijani snipers wounded two Armenian conscripts at an outpost in the vicinities of Chinar village in Tavush province at around 12:50 pm.

Henrik Rafik Khachatryan, 19, and Khachatur Hrant Sukiasyan, 19,

were hospitalized with various bodily injuries.

According to media reports, in Chinar the Armenian front troops retaliated after the incident, killing two Azerbaijani conscripts.

This information could not be independently verified.

PACE Adopts Controversial Resolution on National Sovereignty and Statehood

The Parliamentary Assembly of the Council of Europe discussed and approved the draft resolution on “National sovereignty and statehood in contemporary international law: the need for clarification.”

Members of the Armenian delegation consider that the resolution includes a number of controversial provisions. They presented more than 10 proposals, which will help eliminate the controversies. However, only three of the proposals were accepted. All members of the Armenian delegation voted against the bill.

The Assembly notes in the Resolution that “even if international law were to recognize a right of national or ethnic minorities or even, in some cases, national majorities to self-determination, such a right would not give rise to an automatic right to secession.”

The bill was proposed by German MP Marina Schuster. Member of the Armenian delegation Naira Zohrabyan says some of the provisions of the document are controversial. Referring to the UN Charter, Naira

Zohrabyan noted in her speech that “the right of peoples and nations to self-determination is a prerequisite for enjoying all basic human rights and freedoms.” That means that the right to self-determination is one of the most important ones, and the denial of it is a human right violation, therefore also a violation of international law. “The bill is rather controversial and questions an important norm of international law like the right of peoples to self-determination,” she said.

The Armenian delegate says the German MP was not ready to give a full answer to any question.

“If we speak in the language of law, this resolution has nothing to do with us. Every word and notion in such resolutions should be well-thought in order not to create legal controversies. Unfortunately, this document was a serious regress from that point of view. I think that specialists of international law will not be late to react to this bill. This was a blow to PACE itself,” Head of the Armenian delegation David Harutyunyan said.

France’s Sarkozy to Promote Peace in Caucasus

YEREVAN (Reuters) -- French President Nicolas Sarkozy will urge Georgia to improve relations with Russia in a brief trip to the Caucasus starting on Thursday, reviving memories of his mediating role when the two countries went to war in 2008.

Sarkozy, who is trying to boost his ratings before an April presidential election, will also encourage the leaders of Armenia and Azerbaijan to resolve a conflict over Nagorno-

Karabakh, a mainly Armenian-populated enclave in Azerbaijan.

He arrives in Armenia on Thursday evening, goes on to Azerbaijan on Friday and spends less than three hours in Georgia before heading back to Paris the same evening.

Sarkozy’s success in mediating a ceasefire in Georgia’s war with Russia three years ago guarantees a

Continued on page 3

Armenian National Congress Continues Round-the-Clock Rally in Liberty Square

YEREVAN -- Hundreds of people spent their third consecutive night in Yerevan’s Liberty Square on Monday as Armenia’s main opposition force, Armenian National Congress (ANC), continued its nonstop street protests aimed at clinching more concessions from the government. According to ANC representatives it will end up only by early elections.

According to Vladimir Karapetian, a leading representative of the opposition alliance, this rally is the logical continuation of their struggle.

“We were constantly insisting that early elections will give an opportunity to put Armenia on the way of normal development. We had to take such steps because the authorities did not listen to us, and we do hope this time the 24-hour events will make the authorities show a more sensible approach,” Karapetian stated.

In scenes reminiscent of the aftermath of the 2008 presidential election, the tent camp built there on Fri-

day by the Armenian National Congress expanded significantly. The number of tents pitched in the square facing Yerevan’s massive Opera House rose from about two dozen to almost 70 by Monday morning.

In a speech at the rally, former President Levon Ter-Petrosian said little about his bloc’s further actions and focused instead on renewed speculation about former President Robert Kocharian’s return to active politics — something which analysts believe is opposed both by the ANC and the current Armenian president, Serzh Sarkisian.

Ter-Petrosian dismissed Kocharian as a “spent force” who stands no chance of staging a successful political comeback. But he at the same time sought to reach out to the Prosperous Armenia Party, a junior partner in the governing coalition led by a businessman close to Kocharian.

Continued on page 3

OSCE Minsk Group Co-Chairs Issue Joint Statement

WARSAW -- Following their meeting with Armenian and Azerbaijani president in Warsaw, Poland, on Thursday the co-chairs of the OSCE Minsk Group have released a joint statement.

The full text of the statement is provided below:

The Co-Chairs of the OSCE Minsk Group (Ambassadors Bernard Fassier of France, Robert Bradtke of the United States, and Igor Popov of the Russian Federation) and Ambassador Andrzej Kasprzyk (Personal Representative of the OSCE Chairperson-in-Office) met on September 29 in Warsaw with Azerbaijani President Ilham Aliyev and then with Armenian President Serzh Sarkisian to discuss next steps aimed at reaching a peaceful settlement of the Nagorno-Karabakh conflict. The Co-Chairs reaffirmed the commitment

made by Presidents Medvedev, Obama, and Sarkozy in their May 26 Deauville statement to assist the sides to achieve such a settlement.

The Co-Chairs presented their work plan for the coming months, leading up to the December OSCE Ministerial Council in Vilnius. They will continue to work with the sides to delineate their current differences on the Basic Principles as a framework for a comprehensive peace settlement. The Co-Chairs also will propose to all the parties additional measures aimed at strengthening implementation of the ceasefire, improving the atmosphere on the ground, and promoting understanding among peoples of the region.

The Co-Chairs plan to visit the region again in the near future to carry out this work plan.

Five People Missing After Major Landslide in Tavush Province of Armenia

YEREVAN -- Five people remained missing in northern Armenia on Monday one day after a massive landslide swept away a section of a major highway and buried dozens of cars trapped there.

The 200-meter section close to the Armenian-Georgian border was submerged by a wall of rock and mud late on Sunday. Seven people were injured and taken to a hospital in the nearby town of Alaverdi.

Rescue teams sent by the Armenian Ministry of Emergency Situations worked through the night but did not find any of the five missing people, two of them Georgian citizens, as of Monday evening.

As reported by the press service of the Emergency Situations of Armenia on October 2, at 7 pm, in the 83rd kilometer of Vanadzor-Bagratashen section of M6 interstate highway, near the bridge of Ayrum railway station (in Ltchkadzor village section) portions of a hill about 130 by 60 meters fell onto the highway and completely blocked it.

Eyewitnesses told RFE/RL's Armenian service (Azatutyun.am) that the landslide occurred shortly after a traffic

jam caused at the road section by a truck crash. Officials from the Ministry of Emergency Situations suggested that the congestion and resulting vibrations set off the calamity.

According to Emergency Situations Minister Armen Yeritsian, as many as 35 vehicles were buried in the landslide.

"This is a landslide-prone area registered by the Ministry of Emergency Situations," Yeritsian told journalists. "So is about 15 percent of Armenia's territory."

The remark contradicted what the head of the ministry branch in Armenia's northern Tavush region, Vaghinak Hovsepian, told RFE/RL's Armenian service on Sunday. Hovsepian said the highway running through the Debed river gorge is not prone to landslides.

The same highway section was already hit by a smaller landslide on Friday following a heavy rainfall. It was reopened to traffic several hours later.

Officials said that the highway, which serves as the main transport link between Armenia and Georgia, will remain closed at least until Wednesday.

Armenian Boxers Pelted With Stones in Baku

BAKU -- According to media reports, the fights of Armenian athletes in the rings at Baku's Heydar Aliyev sport and concert complex, where Boxing World Championship is being held, have been accompanied with unprecedented pressure from the stands as local spectators whistle and verbally insult the visitors from Yerevan. In one case some nationalists began to throw stones in the direction of Armenian boxers and shout anti-Armenian slogans. The Armenian delegation later reportedly said no Armenian athlete got an injury as a result of such attacks.

According to Azerbaijani qafqazinfo.az when an Armenian boxer took the ring, a group of activists from "liberation of Karabakh" organization attacked the Armenian boxers throwing stones against them.

The Azeri threatened Armenians to leave Baku. The bouts were soon stopped and the Armenian boxer and team of jury left the gym.

The 13-member Armenian delegation and the Russian team that has two ethnic Armenian athletes have been

accommodated separately from other teams in view of security concerns.

Armenian boxers have failed to register any major successes at the ongoing World Boxing Championships, most of the eight representatives of the team suffered defeats in their very first fights, while one boxer did not engage at all due to an injury.

So far, only David Hayrapetyan reached has 1/8 finals stage.

Participating in the Baku championships has been important for Armenian boxers because the winners of 1-8 places would also win the right to go to next summer's Olympic Games in London

Jack Kevorkian Art & Memorabilia Up for Auction

Paintings, Sweaters, 'Death Machine' for Sale in NY

Dr. Jack Kevorkian with his painting, 'Genocide,' in 1997

Get ready for a glimpse inside the twisted artistic mind of the so-called Dr. Death.

More than 20 oil paintings created by the infamous assisted-suicide doc Jack Kevorkian will be auctioned off at the New York Institute of Technology on October 27 and 28, his Michigan-based estate said.

Some of the late pathologist's possessions, including a few of his trademark cardigan sweaters and one of his notorious "suicide machines," will also be on the block, according to the auction's organizer, David Streets Beverly Hills.

Not surprisingly, Kevorkian's artwork depicts violent and horrific imagery under dark titles, such as "Genocide," "Nearer My God to Thee," and "Fever."

The painting "Genocide," which shows two arms clutching the hair of a dangling severed head, has a creepy-colored wooden frame - it was soaked in Kevorkian's own blood.

"Just looking at it, you can say [it's] grotesque," Kevorkian's attorney, Mayer Morganroth, told The Associated Press. "They were [made] to make a point, like any art."

The estate hasn't estimated how much the lot may pull in because in part there is no benchmark; Kevorkian never sold any of his art or personal affects during his lifetime.

Suburban Detroit art dealer Ann Kuffler, who has displayed the doctor's

work in the past, told The Associated Press that she's sold signed reproductions of his work for \$500.

One collector offered \$10,000 for one of his paintings during a 1994

Fever'

exhibition, she added.

Morganroth said proceeds from the auction will go to the late pathologist's sole heir, a niece, and a charity, Kicking Cancer for Kids.

"There has always been a lot of interest in Jack Kevorkian, and people involved in this expect some competitive bidding," Morganroth told The Detroit News.

Kevorkian claimed to have helped at least 130 patients end their lives, famously declaring "death is not a crime."

Prosecutors saw things differently. Dr. Death was convicted of second-degree murder in 1999 and served seven years in jail before being released in 2007. He died in June at age 83.

NY Daily News

Website, Video Project on Mass Repatriation to Armenia Launched in Yerevan

YEREVAN -- Publicist, filmmaker Tigran Paskevichyan has introduced the website of his recently launched project funded by the Eurasia Partnership Foundation.

"The project has two main components, a website and video, which, each supplementing the other, will try to illuminate an important event that took place in Armenia in the not so distant past — the Great Repatriation [Drive] of 1946–1948 and its consequences," he said.

Paskevichyan then described the different sections of the website. "We have a press section, where we will upload media reports from Soviet Ar-

menia and that time period. The next is the books section which contains memoirs, works, which are based on interviews with around 46 people. We will have the photo archive section with photos supplied by the Paris-based Nubarian Foundation [the AGBU Nubarian Library]. There are also other personal photo series."

The authors of the project expect the active participation of Armenians around the world in covering this historic event properly.

Note, the website (www.hayrenadardz.org) is currently only available in Armenian

AAHPO Members Complete First Medical Mission in Armenia

By Taleen Babayan

In an effort to continue to contribute to the improvement of the healthcare system in Armenia, the Armenian American Health Professional Organization (AAHPO) organized its first medical mission that took place in conjunction with the Third International Medical Congress in Armenia

Group photo of AAHPO medical mission participants

last summer.

During the month of July, AAHPO members visited hospitals and clinics throughout Armenia – ranging from Hospital #8 in Yerevan to the Armavir Medical Center, 30 miles outside of the capital city.

The mission allowed participants to become familiarized with and gain a better understanding of the medical system in Armenia. Components of the program included direct patient care, learning how the healthcare system in Armenia functions and networking with local physicians. Returning to the U.S., AAHPO members concluded that two areas most in need are medical training and the allocation of resources.

“I found the doctors to be knowledgeable but lacking the medical technology we use here in the U.S.,” said pediatrician Dr. Garbis Baydar, who noted that there is not a single MRI machine in the entire country.

One highlight of the mission was when the group visited a 60-bed, new pediatric hospital in Yerevan, which

provides both general pediatric and intensive care. While there, the head of the Neonatal and Pediatric Intensive Care Units provided the AAHPO group with a detailed tour of the hospital and its laboratories, and each member met with doctors in their fields of specialty.

“The doctors in Armenia know the capabilities of Western medicine but they just don’t have the resources,” said gastroenterologist Dr. Greg Koobatian. “They don’t have the tools to do more advanced things such as endoscopic ultrasounds.”

While participants in the medical mission saw the limited resources in the hospitals in Yerevan, they saw even more of a disparity in the rural

villages. Two other Armenian humanitarian organizations, including the Fund for Armenian Relief (FAR) and the Children of Armenia Fund (COAF), worked with AAHPO to allow them access into hospitals and clinics in the rural villages.

In one of the hospitals they visited, they learned that only one ambulance covers the needs of six villages, some of which are up to half an hour away.

“Some of the villages weren’t as affected by the medical system,” said Dr. Alicia Demirjian, a pediatric infectious disease doctor. “It was a striking

ing Medical Education Program (CME), which brings doctors throughout Armenia to Yerevan for one month of intensive training.

“AAHPO’s support of the Continuing Medical Education Program is helping doctors in Armenia learn new techniques, treatments and medications,” said Dr. Koobatian. “This approach is more efficient than sending doctors over from the U.S. for a week or two for patient care.”

Reflecting on their time in Armenia visiting various hospitals and clinics and meeting with healthcare professionals as well as patients, partici-

Dr. Eliz Agopian checking on a patient

difference, but it was important to see these kinds of things.”

While it became evident that vast changes need to be made to the healthcare system in Armenia, something as basic as continuing medical development is a positive first step in improving patient care.

“If the doctors in Armenia could receive continuing medical education, it will have a high impact on the medical system,” said Dr. Demirjian.

To this end, AAHPO has been working with FAR to help train physicians in Armenia through the Continu-

pants are happy they were part of the mission and are looking forward to building on the relationships they developed while there. They also invite other Armenian-American healthcare professionals to join the initiative.

“I encourage every Armenian healthcare professional to pitch in,” said Dr. Baydar.

“AAHPO is doing a great job in making a connection between Armenians in the Diaspora and in Armenia,” adds Dr. Koobatian. “I hope going forward we are able to make more of an impact.”

Sarkozy to Promote Peace in Caucasus

Continued from page 1

warm welcome in the capital Tbilisi, where he will meet President Mikheil Saakashvili and address a crowd in the central Freedom Square.

Sarkozy will urge Saakashvili to look beyond the countries’ differences, including over how they interpret the ceasefire terms, and rebuild trust in relations with Moscow.

“You have to pick up the thread of dialogue with more determination. That is the message that Nicolas Sarkozy will send to Mikhail Saakashvili, as he did to Russian leaders,” a source at the French presidency said.

Each side accuses the other of acting provocatively and sabotaging relations. Moscow has angered Tbilisi by recognising breakaway Abkhazia and South Ossetia as independent regions.

Sarkozy mediated the 2008 ceasefire on behalf of the European Union as France held the bloc’s presidency at the time.

That ended the war over Abkhazia

and South Ossetia, but Georgia says Russia has violated the terms by not withdrawing troops to the positions they held before the war.

TV images of Sarkozy addressing jubilant crowds will do him no harm as he tries to improve his poor ratings before the two-round election on April 22 and May 6. An opinion poll on Tuesday put Socialist Francois Hollande well in the lead.

Sarkozy is expected to discuss the frozen conflict in Nagorno-Karabakh with Armenian President Serzh Sarkisian in Yerevan and with Azeri President Ilham Aliyev in Baku.

France has a leading role in the Minsk Group of countries from the Organisation for Security and Co-operation in Europe (OSCE) which is trying to resolve the conflict.

“He will make a vigorous appeal for the Armenian and Azeri leaders to show their openness and their sense of compromise,” the French presidency source said.

Sarkozy will also promote business during the visit.

Armenian National Congress Continues Rally

Continued from page 1

Ter-Petrosian stated that unlike Sarkisian’s Republican Party of Armenia Prosperous Armenia Party is a “real political party.”

Ter-Petrosian launched his campaign one week after issuing the Sarkisian administration with eight mostly political demands. Significantly, he said on September 23 that the ANC is ready to step back from the most important of those demands — the holding of early elections and major changes in Armenian electoral legislation — if the authorities agree to a “reasonable compromise” deal with his opposition movement.

But late on Monday, Armenia’s governing coalition indicated that it is undaunted by round-the-clock rallies staged by the Armenian National Con-

gress and will not even negotiate with the opposition alliance until they are over.

Representatives of President Serzh Sarkisian’s governing coalition scoffed at the ANC’s stated readiness to resume a dialogue with the government which it suspended in late August in protest against the arrest of an opposition activist.

Members of a government team that negotiated with ANC representatives in July and August rejected to restart negotiation in a written statement issued after a two-hour meeting held in the Armenian parliament.

“We do not think that the illegal gathering held by the ANC will make a renewed dialogue productive,” they said. “We will wait until the end of that illegal process before discussing details of our meetings with ANC representatives.”

ArmenienInfo.net

News. Informationen. Kommentare.

Dr. Sebouh Aslanian to Speak About His New Book in Fresno

“From the Indian Ocean to the Mediterranean: The Global Trade Networks of Armenian Merchants from New Julfa”

FRESNO -- Dr. Sebouh Aslanian will speak about his new book, “From the Indian Ocean to the Mediterranean: The Global Trade Networks of Armenian Merchants from New Julfa,” at 7:30 PM on Friday, October 21, in the Grosse Industrial Technology Building, Room 101, on the Fresno State campus (corner of Barstow and Campus Drive).

Dr. Aslanian’s presentation is the second of the Fall 2011 Armenian Studies Program Lecture Series and is co-sponsored by the Department of History and the Armenian Students Organization at Fresno State.

Drawing on a rich trove of documents, including correspondence not seen for 300 years, Dr. Aslanian will explore the emergence and growth of a remarkable global trade network operated by Armenian silk merchants from a small outpost in the Persian Empire. Based in New Julfa, Isfahan, in what is now Iran, these merchants operated a network of commercial settlements that stretched from London and Amsterdam to Manila and Acapulco. The New Julfan Armenians were the only Eurasian community that was able to operate simultaneously and successfully in all the major empires of the early modern world—both land-based Asian empires and the emerging sea-borne empires—astonishingly without the benefits of an imperial network and state that accompanied and facilitated European mercantile expansion during the same period.

This book brings to light for the first time the trans-imperial cosmopolitan world of the New Julfans. Among other topics, it explores the effects of long distance trade on the organization of community life, the ethos of trust and cooperation that existed among merchants, and the importance of information networks and communication in the operation of early modern mercantile communities.

Sebouh David Aslanian received his Ph.D. (with distinction) from Columbia University in 2007. He is the Richard Hovannisian Term Chair of Modern Armenian History (established by the Armenian Educational Fund) at

the department of history at UCLA. He has taught at the department of History at CSULB as an Assistant Professor in the fall of 2010 after serving a year at Cornell University as a Mellon Foundation Postdoctoral fellow in world history.

Dr. Aslanian specializes in early modern world and Armenian history and is the author of numerous articles in peer reviewed journals such as the Journal of World History, the Journal of the Social and Economic History of the Orient, the Journal of Global History, and Diaspora: A Journal of Transnational Studies. His book, entitled From the Indian Ocean to the Mediterranean: The Global Trade Networks of Armenian Merchants from New Julfa, Isfahan, 1605-1747 was recently published by the University of California Press. It was selected by the Committee of the “California World History Library” as the first book to appear in their new series, “Author’s Imprint,” that celebrates and recognizes “exceptional scholarship by first-time authors.”

Admission is free to the lecture. Free parking is available Lots L, M, and Q after 7:00PM. For more information please contact the Armenian Studies Program at 278-2669.

Academic Conference to Discuss Issues of Restitution and Reparation After Genocide

The Strassler Center for Holocaust and Genocide Studies at Clark University is sponsoring an interdisciplinary conference, Beyond The Armenian Genocide: The Question of Restitution and Reparation in Comparative Review, organized by Taner Akçam, the Robert Aram ‘52 and Marianne Kaloosdian and Stephen and Marion Mugar Professor of Armenian Genocide Studies. The conference is presented in partnership with the Belmont, MA based National Association for Armenian Studies and Research (NAASR) and Eric Weitz, the Arsham and Charlotte Ohanessian Professor at the University of Minnesota. NAASR’s participation is supported by the Ethel Jafarian Duffett Fund.

The conference opens on Thursday, 27 October 2011 at 7:30 p.m. with a public keynote address in Tilton Hall on the Clark University campus. John Torpey, Professor of Sociology at the Graduate Center, CUNY, will give the opening address, A Comparative Perspective on Reparations for Historical Injustices. Professor Torpey is the author of Making Whole What Has Been Smashed: On Reparations Politics (Harvard University Press, 2006). “Reparations,” says Torpey, “can be symbolic, such as apologies or the creation of memorials and museums. They can also be economic, such as financial compensation to individuals or collectivities, or material redress, such as settlement of the land claims of indigenous peoples. These measures can reflect cultural or legal claims to reparations, or both.”

The conference continues throughout the day on Friday, 28 October 2011, with a series of panels for participants and invited guests. Leading scholars will examine questions of post-conflict justice in a comparative review of the Armenian Genocide, the Holocaust, and the Native American Genocide. The participants will consider different aspects of compensation including the return of stolen art and artifacts; the restitution of personal and communal property; and how post-war agreements and treaties shape discussions about compensation. The Holocaust case offers a model for restitution and reparation that has achieved significant success but also frustrating disappointments and delays. The Native American case provides a valuable example of the impor-

tance of pursuing justice at home and for all peoples. Discussions about the Armenian case will consider why efforts to secure compensation emerged so late and the influence of developments in securing justice for victims of the Holocaust.

Turkish recognition of the Armenian Genocide has been an enduring goal of Armenian communities at home and internationally. Yet, the political, financial, and legal consequences that might emerge in the wake of recognition have not been fully articulated. Recently, scholars and lawyers have pursued concrete efforts to secure reparation, restitution and compensation; they are proceeding independent of groups lobbying governments to acknowledge the Genocide. These initiatives demonstrate that the pursuit of justice through financial means can progress without necessarily resolving the complicated politics of Genocide recognition.

Recent court cases against American and French insurance companies have resulted in reparations and they have given encouragement to newly filed lawsuits in the U.S. These developments demonstrate that financial redress for the Armenian community may be possible on a broader scale. New lawsuits addressing theft of artifacts, properties, and bank accounts have been filed against the Turkish government and private Turkish companies. They seek compensation for both individual and collective losses suffered during the genocide.

For more information, contact the Strassler Center for Holocaust and Genocide Studies (508-793-889; chgs@clarku.edu) or NAASR (617-489-1610; hq@naasr.org).

New Armenian Android Game Teaching Alphabets to Children

First ever Armenian Android Application for kids has been created to teach the Armenian Alphabet for ages 3-5. iBuben application will help children learn the Armenian alphabet and numbers. The app provides lots of colorful pictures and illustrations authored by animator Agata Badalyan.

iBuben app is free and available for any Android Device and can be downloaded from Android Market:

<https://market.android.com/details?id=com.hovox.alphabetestern>

ԿԱՐՁՈՒ ՄՐԱՆ
ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ (200 ՀՈԳԻ ՀԱՄԱՐ)
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA
ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝
ՀԵՌԱԶԱՅՆԵԼ
(626) 797-7680

ՀԱՄԱՏՄԱՆ ԾՐԱԿԱՆ ԿԱՆՈՒԱԾ

ԼԻԼԻԹ ԱՐՁՈՒՄԱՆՆԵՐ

Չգիտեմ՝ որտեղից այս միտքը... բայց եկաւ ու հանգիստ չի տալիս... Այն, որ մեր երկիրը ճիշտ ու ճիշտ այնպիսին է, ինչպիսին մեր տղամարդիկ են... Չէ՞ք մտածել. երանի՜ ձեզ: Ուշադիր նայենք մեր տղամարդկանց. ինչպիսի՞ն են նրանք՝ մեքենաների ու երթուղայինների մէջ, խանութում ու շուկայում, աշխատանքակողմ... Դուք էլ կը նկատէք, որ մեր տղամարդիկ փոխուել են, շատ են փոխուել: 70-80-ականների մեր տղաներն ո՞ւր մնացին:

Այսօր տղամարդիկ, ընդհանուր սկզբունքներով, հիմնականում երեք տեսակ են. դէմք չունեցող, դէմքի չլրջութիւնը պահած եւ դէմքը կորցրած:

Դէմք չունեցող. այսինքն, երբ դէմքին փոխարինում է այլ բան, օրինակ մեքենան, ընդ որում ինչքան մեծ, այնքան «պատիւ» շատ: Նրանցից, ցաւօք, կան ամենատարբեր բնագաւառներում, վերելից ներքեւ: Նրանց, ի հարկէ, ամէն տեղ տեսնել հնարաւոր չէ, օրինակ՝ փողոցում կամ քաղաքային տրանսպորտի մէջ... բայց, այնուհանդերձ, նրանց տեսնել կարելի է, օրինակ՝ հսկայ մեքենաների պատուհաններից: Դա միայն ֆիզիքապէս, իսկ այնպէս... նրանք ամէնուրեք են, հիմնաւոր խցկուած մեր կեանքի մէջ, որովհետեւ նրանք մեր՝ աներեւոյթ, բայց իրական տէրերն են:

Նրանց ամէն ինչն անչափ է, սկսած ախորժակից, որն, ի դէպ, անհազ է: Նրանց թւում է, թէ հօր են ու անպարտ, բայց... Բայց իրականում նրանք պարզապէս եւ այլևէ անտանելի են: Եւ ամենացաւալին, որ նրանք անչափ խղճուկ են: Չգարմանք, որովհետեւ նրանք շատ բան չեն հասկանում: Իսկ չեն հասկանում շատ կարեւոր բաներ. օրինակ՝ - որ իրենց մեծ մեքենաները, շատ մեծ տները, շատ բարձր շէնքերը, անչափ շուայտ կեանքը քանդում են մեր երկիրը. այն երկիրը, որտեղ իրենց սեփական մեծ տներն են ու բարձր շէնքերը. - որ 88-ը պատահականութիւն չէր, եւ երկրաշարժ կարող է լինի լինել, ուրեմն կառուցել այդքան բարձր շէնք չէր կարելի, որովհետեւ մի օր քանդուելու է մեր բոլորի երկիրը. - որ իրենց հայրենիքում ապրող ժողովրդին օր օրի խեղճացնելով՝ խեղճացնում են այն երկիրը, որտեղ առանց ժողովրդի իրենք իրենց պահել չեն կարող.

- որ ամէն օր Մեծ եղեռնից

խօսել եւ մեր ցաւն աշխարհի աչքը մտցնելուց բացի, մեր սխալները մեր աչքը պէտք է մտցնել ու հասկանալ վերջապէս, որ եղեռնը նաեւ այն է, երբ արդէն քսան տարի ազգը քոչը կապած գնում է սեփական երկրից.

- որ անբանակ նորակառուցների առկայութեան պայմաններում մեր ջահել ընտանիքները վարձով են ապրում ու երկրից գնալու մասին մտածում. եւ գուցէ «տուն արի» ժամանցային ծրագիրը պէտք է փոխարինել «ինչպէս տանը պահել» լուրջ մտահոգութեամբ.

- որ ժողովրդի գիտակցութիւնից հայրենիք, լեզու, հայրենասիրութիւն հանելով՝ դատապարտում են նաեւ իրենք իրենց. վաղը որ պատերազմ սկսուի՝ ո՞վ է կուռելու ու պաշտպանելու իրենց մեծ տներն ու բարձր շէնքերը.

- որ սեփական տան ջահելներին իրենց նման «Ջիպագրի» մեծացնելով՝ երկիրն արդէն հիմնաւոր մարդկային կերպարանքից է զրկուում. իսկ երբ երկրում անտառի օրէնքներ են, արդէն բոլորի համար է անտանելի դառնում.

- որ դարեր շարունակ մեր կորուստներն իրենց նմանների պատճառով է եղել. եւ որ մեզ մնացած այս փոքր հողակտորը, որ իրենք անխնայ բզկտում են, մեր վերջին յոյան ու տունն է, ուրիշը էլ չունենք ու չենք ունենալ...

- եւ վերջապէս, որ այս ամէնի վերջը անհայրենիք կարգավիճակն է...

Վա՛յ... վա՛յ... վա՛յ... շունչս կտրուեց. չէի պատկերացնում, որ այսքան բան կարելի է գրել... թւում է՝ մի խումբ են այդ «նրանք», բայց ինչքան են համը հանել... Չեմ շարունակում, միեւնոյն է ամէն ինչ պարզ է: (Իմիջիայլոց մեր այսօրուայ հասարակութիւնն ունի շատ որոշակի առանձնատարկութիւն. բոլորն ամէն ինչ գիտեն, ոչ ոք չի ամաչում, իսկ աւելի ստույգ՝ այս Դէմք չունեցող տեսակը թքած ունի մնացածի վրայ՝ Հիւսիսային պողոտայի ամենաբարձր կէտից):

Ահաւոր է. ի՞նչ է ստացւում. նրանք մեղք են, որ այս ամէնը չեն հասկանում ու չենք իրենց սեփական երկիրն են վարի տալիս, բայց պարզուած է՝ ամենամեղքը մենք ենք, որովհետեւ նրանք մեր տէրերն են: Վա՛յ...

Դէմքի չլրջութիւնը պահածները, նրանք ամենաքիչն են. սովետական կարգին կրթութիւն ստացած մարդիկ, որոնք յանկարծ

յայտնուեցին լրիւ այլ հասարակարգում... Նրանք հաւատացին իրական արժէքներին՝ անկախութիւն, 10 դար կորցնելուց յետոյ մի կտոր հող հետ բերել, հերոսութիւն..., բայց շատ շուտով վարմանքից քարացան, յետոյ լաւ տառապեցին, յետոյ փորձեցին դիմանալ ու մի կերպ դիմացան...:

Նրանք չկարողացան կամ չուզեցին քոչել սեփական երկրից, չկարողացան թալանել, խաբել, սողալ ու... մնացին ինչ-որ աստիճանի վրայ... Նրանք ապրում են անչափ յոգնած, յարմարուած կամ չյարմարուած, բայց երկու դէպքում էլ ժպիտը կորցրած, երբեմն փառք տալով երկնաւորին, որ չկործանուեցին... Նրանք այսօր էլ շարունակում են դիմանալ, երբեմն կուռ տալով, երբեմն անգործութիւնից ձեռքը թափ տալով, այդպէս էլ չհասկանալով, թէ ինչքանով է այս երկիրը նաեւ իրենցը:

Դէմքը կորցրածը. ցաւօք նրանք շատ-շատ են... նախկինում մեր բանուորները, մեր գիւղացիները, մեր աշխատաւորն ու արհեստաւորը: Նրանք ոտքի տակ գնացին... Նախ կորցրեցին քրտինքով հաւաքած ու պետութեանը պահուած փողերը, յետոյ՝ աշխատանքը, յետոյ՝ առողջութիւնը...:

Նրանց ընտանիքները յաճախ մասնատուեցին, նրանք յաճախ գնացին աշխատելու ուսաստանները, նրանք հանդուրժեցին, որ իրենց կանայք գնան աշխատելու... Նրանք այսօր խեղճացած են, դառնացած են, չարացած են, զգուած են: Նրանք հաւատ չունեն, նրանք այլևէ հայրենիք չունեն... Այդ տեսակը, որ հայրենի հողի վրայ քարը քարին էր դնում, գործարանում էր աշխատում, հող էր վարում ու ցանում, այգի էր տնկում, մեղր էր քամում, տղայ էր ամուսնացնում ու թողի էր սպասում, այսօր յանկարծ մնաց անգործ, ստորացած ու անտեսուած: Այսինքն՝ այդ տեսակը, որ նաեւ պատերազմում կուռեց ու յաղթեց, յանկարծ կուռ եկաւ, դարձաւ մաղձոտ ու անտէր: Ու երբեմն դաժան տեսարան է, երբ յանկարծ, օրինակ հեռուստացոյցով, այս տեսակը յայտնուած է առաջին տեսակի հետ կողք կողքի... Մի կողմից տղամարդիկ՝ արեւի տակ խանձուած, չորացած, անատամ, որ մի կտոր հող ունեն, բայց ջուր չունեն, պարարտանիւթ չունեն, գործիք չունեն, չունեն ու չունեն, իսկ

դիմացը պարարտացուած դէմքեր են, նրանց չունեցածն իրենց «փորում»:

Ու ըստ այդմ՝ հայրենիքը մէկի համար ընդամէնը իր մի թիզ հողն է, որ գուցէ իրեն կերակրի, իսկ միւսի համար՝ ոտքի տակի տարածքը, որ կարելի է շահագործել... Բեւեռացում են ասում:

Այսինքն՝ ստացւում է մէկն մէկ մեր երկիրը, որտեղ կողք կողքի են օրինակ՝ աղէտի գօտու դոմիկն ու ոմն մէկի նորակառուց առանձնատունը՝ եօթը մեթր պարիսպով (չես հասկանում ումից են պաշտպանում՝ թուրքից, թէ՞ սեփական ժողովրդից), Քոբայրի եկեղեցու՝ անձրեւի տակ անհետացող որմնանկարներն ու անձնական օգտագործման եկեղեցիները (գուցէ այս ձեւով Աստուծոց ներսում են խնդրում), քաղաքում անօրէն սրնթթացող տանկանման մեքենաներն ու 20-ամեայ քայքայուած երթուղայինները (որոնք էլի իրենցն են, բայց ժողովրդի համար նախատեսուած), եւ այլն, եւ այլն... եւ վերջապէս՝ գերեզմաններում պարզ տապանաքարերն ու մոնումենտալ յուշահամալիրները (իսկ եթէ «էն» աշխարհում ինչ-որ բան կայ, եւ իրենց հարազատները վատ են զգում այնտեղ դրա համար)...

Չգիտեմ՝ դուք ոնց, բայց ես շատ մեղք եմ: Որովհետեւ տղամարդկանց նոյնացրել եմ երկրի հետ ու... Առաւօտեան աշխատանքի գնալիս անցնում եմ երեք աղբամանի մօտով, որտեղ տղամարդիկ աղբն են քշփորում, նստում եմ քայքայուած մի երթուղային, որ հիմնականում չսափրուած ու կատաղած մի տղամարդ է քշում... իսկ երթուղայինում հիմնականում կանայք ու աղջիկներ են՝ կոկիկ, գուգուած-զարդարուած ու... տխուր:

Եւ օրուայ վազբից ու աղմուկից յոգնած, երբ գիշեր է արդէն, սկսած մտածում եմ. ո՞վ է մեր ժամանակի հերոսը. Եռաբլուրի տղաները, թէ՞ հեռուստացոյցով պրոպագանդուող սերիալների «ճշտով գողը». ո՞րն է իմ երկրի ազգապահպան քաղաքականութիւնը, երբ տղամարդիկ կա՛մ անաստուած են, կա՛մ ջարդուած. եւ վերջապէս, ո՞վ է յաղթելու մեր պատերազմը...:

Իսկ յաղթելու՞ ենք: Ես ո՞ւմ եւ ինչի՞ հաւատամ:

Bedros S. Maronian
818/500-9585

Siamanto B. Maronian
818/269-0909

SERVING THE COMMUNITY SINCE 1975
More locations and more ways to service your insurance and financial needs

<p>6300 Wilshire Blvd. Suite 1900 Los Angeles, CA 90048</p> <ul style="list-style-type: none"> - Life Insurance - Health Insurance - Group & Individual - Long Term Care - Disability 	<p>805 East Broadway Glendale, CA 91205</p> <ul style="list-style-type: none"> - Estate Planning - Will & Living Trust - Full Annual Review - Mortgage Protection - College Planning 	<p>300 N. Lake Ave. Suite 500 Pasadena, CA 91101</p> <ul style="list-style-type: none"> - Workman's Compensation - Employee Benefits - Annuity - IRA - 401K & 403B
--	---	---

A.A.A. INSURANCE SERVICES

Insurance coverage can help you financially!
Ապահովագրութիւնը Աճիրաժեղս է

Coverage & Protection should be on the top of your priority list.

Seniors 65 & Up Medicare Supplements • Insurance • Prescriptions Drugs RX • Benefits

ԾՆՆԴԵԱՆ 85-ԱՄԵԱԿ ՀԱՅԿ ԽԱՉԱՏՐԵԱՆԻ ՀԱՆՐԱԳԻՏԱԿԱՆ ԵՐԵՒՈՅԹԸ

ԺԱՆՆԱ ԲԵԳԼԱՐԵԱՆ
ՀՀ եւ ԼՂՀ ԳՄ անդամ,
Ստեփանակերտի «Գրիգոր
Նարեկացի» համալսարանի հայոց
լեզուի եւ գրականության
ամբիոնի վարիչ, դոցենտ

Դեկտեմբերի 15-ին լրանում է տաղանդաւոր պատմավիպասան Հայկ Խաչատրեանի ծննդեան 85-ամեակը: Հիմա նա կարող էր նաեւ մեզ հետ լինել եւ վայելել իր կյանքի գրողական հակայական վաստակի արժանի փառքը, եթէ Աստուած նրա առողջութեան հարցում նոյնքան շուտ լինէր, որքան տաղանդի հարցում:

Ակադեմիկոս-գրականագէտ Սերգէյ Սարինեանը Հայկ Խաչատրեանի «Գրիգոր Մագիստրոսի վերջին թուղթը» պատմավէպի մասին «Պատմութիւնը հազարամեայ գուգահեռում» գրախօսականի վերջում այսպիսի յետգրութիւն ունի. «Համակրանքի եւ մտերմութեան մեր վերջին հանդիպումը եղաւ Հանրագիտարանում: Տրամադրութիւնը բարձր էր, ասաց, որ կ'ուղարկի իր նոր լուստեսած պատմավէպը՝ «Գրիգոր Մագիստրոսի վերջին թուղթը»: Ապա մեր հեռախօսազրոյցը:

Նոր էր դուրս եկել հիւանդանոցից: Անտրամադիր էր, երեւի ինչ-որ կանխագուշացում ունէր: Ասացի, որ կարդացել եմ վէպը, իսկական յաղթանակ է եւ որոշ իմաստով նորոյթ է ժանրի պատմութեան մէջ: Հաւանաբար հանդէս կը գամ մամուլում: Տարակուսանքի շեշտ զգացի նրա պատասխանում: Ասաց. «Միեւնոյն է՝ մեր օրերում տաղանդն ու միջակութիւնը նոյնարժէք են, ոմանք գրականութիւն են ստեղծում, այլերն արժանանում մրցանակի: Մագիստրոսի պակասն է մեզ տանջում ամէնուրեք ու ամէն բնագաւառում»:

Աւաղ, մինչեւ կ'աւարտէի յօդուածս, նա արդէն չկար: Ճակատագիր է, բանաւոր կարծիքը ճանաչեց նրա հանրագիտական երեւոյթը, բայց իր գրական տաղանդը մնաց չզնահատուած: Գրականագիտութիւնը դեռ իր խօսքը կ'ասի նրա մասին (Ս.Սարինեան, «Հայոց գրականութեան երկու դարը» հ. 3, էջ 446):

Մանկութիւնն ու պատանեկութիւնն Արցախում անցկացրած, Շուշիի մանկավարժական ուսումնարանը գերազանց գնահատական-

ներով աւարտած Հ. Խաչատրեանը 1945-ին ընդունուեւ 1950 թուականին աւարտում է ԵՊՀ բանասիրական ֆակուլտետի հայոց լեզուի եւ գրականութեան բաժինը: Աշխատանքային գործունէութիւնը սկսում է Կապանում՝ մանկավարժութեամբ: 1959 թ. Կապանից տեղափոխուեւ Երեւան, անցնում լրագրողական աշխատանքի: 1962 թուականին Հայաստան շրջագայութեան եկած ամերիկացի նշանաւոր նկարիչ, գրող ու հասարակական գործիչ Ռոբոլեյ Քենտը, որին որպէս Արմենպրեսի թղթակից ուղեկցում էր Հայկ Խաչատրեանը, հայերէնից անգլերէն է թարգմանել տալիս Հ. Խաչատրեանի յօդուածները մէկը, ծանօթանում դրան: Արձագանքը հետեւեալն է լինում. «Լսիր, բարեկամ, աշխարհի բոլոր կողմերում լրագրողները ջանում են հմտանալ իրենց գործի մէջ, յուսալով, թէ գուցէ յաջողուի մի օր գրող դառնալ եւ թողնել լրագրողի դժուարին գործը, դու հակառակն ես անում, լրագրութիւն ես անում գրողի հաշուին: Աստուած քեզ օժտել է գրողի ձիրքով, իսկ դու եկել ես, քո ոսկին պղնձի հետ ես փոխանակում» (Հ. Խաչատրեան, «Գրական յիշատակարան», Երեւան, 1996, էջ 5): Այս դիտողութիւնը սթափեցնում է գրողին: Դեռ 1959 թ. գրողի մանկութեան մտերիմ ընկեր, գրականագէտ Սեւակ Արզումանեանի խորհրդով ու օգնութեամբ «Սովետական գրականութիւն» ամսագրում տպագրել էր «Լեռները շուռ են գալիս» վիպակը: Ռոբոլեյ Քենտի դիտողութիւնից հինգ տարի անց՝ 1967 թուականին, Հ. Խաչատրեանը ընթերցողների սեղանին է դնում «Տիգրան Մեծ» պատմավէպի առաջին գիրքը: Վէպը անաւարտ, իր վրայ է գրաւում ընթերցողների եւ գրականագէտների ուշադրութիւնը: Կարծիքները բազում էին, հիմնականում՝ դրական: «Տիգրան Մեծի» առթիւ ակադեմիկոս-գրականագէտ էդ. Ջրբաշեանը գրում է. «Հայկ Խաչատրեանն ունի իր պատկերած հեռաւոր անցեալի խոր զգացողութիւն եւ դա կարողանում է փոխանցել ընթերցողին: Ամբողջ վէպի ընթերցանութեան ընթացքում զգում ես այն մանրակրկիտ, տքնաշան ու բարեխիղճ աշխատանքը, որ հեղինակը կատարել է պատմագիտական եւ աշխարհագրական աղբիւրների, ժամանակի, կենցաղի ըմբռնումների ու բարբ-

րի ուսումնասիրութեան համար»: («Սովետական գրականութիւն», 1968, թիւ 2, էջ 145): Ստեփանակերտից բանասիրական գիտութիւնների թեկնածու Ժան Անդրեանը, 1967 թ. գրում է նրան. «Կարդացի քո «Տիգրան Մեծ» պատմավէպը եւ հիացայ: Այ տղայ, Հայկ, դու գիտե՞ս, որ առաջին հայ գրողն ես, որ գրական ասպարէզ է մտնում պատմավէպով»: («Գրական յիշատակարան», էջ 29):

Դիմելով պատմավէպի ժանրին՝ գրողը խորապէս գիտակցում էր պատմավիպասանութեան առաւել աշխատատար, պատասխանատու ու դժուարին գործը: «Ոչ մի գրող, յետագայում գրում է Հայկ Խաչատրեանը, չի կարող պատմավէպով գրական ասպարէզ իջնել երիտասարդ տարիքում: Պատմավիպասանը պէտք է ոչ միայն մեծ կենսափորձ ունենայ, այլեւ բաւարար գիտելիքներ ամբարի գրեթէ բոլոր գիտութիւնների բնագաւառներից: Նախ պէտք է մի լրջմիտ պատմաբանի մակարդակով իմանաս քո եւ հարեւան ժողովուրդների պատմութիւնը, բազմազան գրքերից եւ գիտական աշխատութիւններից քաղես հոլովի գիտելիքներ ու այլազան տեղեկութիւններ, որպէսզի իմանաս, թէ քո նկարագրած դարաշրջանում հայերն ու նրանց հարեւանները ինչ էին հագնում, ինչ էին ուտում, ինչ գէնք ու գործիք էին օգտագործում: Երկար տարիների ընթացքում 60-ի չափ առանձին տետրերում գրի եմ առել, թէ հին հայերը, պարսիկները, յոյները, հրեաները, ասորիները, վրացիները եւ հարեւան միւս ժողովուրդները ազգագրական ինչ նկարագիր են ունեցել» («Գրական յիշատակարան», էջ 11):

«Տիգրան Մեծի» առաջին գրքից մէկ տարի անց՝ 1968 թ., գրողը հրատարակում է իր երկրորդ պատմավէպը՝ «Էրեբունին»: Գիրքը, որ ձեւաւորել էր նկարիչ Միհրան Սոսոյեանը, գրքերի անդրկովկասեան առաջին ցուցահանդես մրցանակաբաշխութիւնում առաջին կարգի մրցանակ է ստանում: Վէպը ծնուել էր ճիշտ ժամանակին՝ էրեբունի-Երեւանի հիմնադրման 2750-ամեակին նուիրուած տօնակատարութիւնների նախաշէմին: Էրեբունին եւս արժանի արձագանքներ է ստանում ընթերցողների կողմից: Հրապարակախօս-լրագրող Լ. Հայրապետեանը այսպէս է արտայայտուում. «Պատ-

մագիտական հիմքի վրայ՝ հեղինակն իր երեւակայութեան ուժով կենդանացրել է Մենուայի որդի Արգիշտի Առաջինի հայրենանուէր գործունէութեան այն հատուածը, որն առնչուեւ է էրեբունու՝ Երեւանի հիմնադրմանը: Վէպի անցքերը տեղի են ունենում մ.թ.ա. 782-776 թթ.: Հեղինակը գերի չի մնում դարաշրջանին, արտայայտչական նրա ոճերին, այլ համարձակօրէն մեզ է մօտեցնում պատկերած դարաշրջանը՝ չընկնելով մոդեռնացման վտանգի մէջ»: Ակադեմիկոս Սեւակ Արզումանեանը 1990 թ. լուս ընծայած «Խորհրդահայ վէպը» աշխատութեան չորրորդ հատորի 475-528-րդ էջերում գրականագիտական ընդհանուր վերլուծութեան է ենթարկում Հ. Խաչատրեանի «Էրեբունի» (1968), «Տիգրան Մեծ» (1967, 1972, 1990), «Արտաւազը» (1975), «Արտաշէս» (1980) պատմավէպերը: Նա գրում է. «Հեռաւոր անցեալի քաջիմացութեամբ, հեթանոսական դարերի դիմադրական, ռիթմը զգալու եւ արտացոլելու հմտութեամբ քիչ հեղինակներ (պատմաբան, թէ գրող-արուեստագէտ) կարող են չափուել Հ. Խաչատրեանի հետ: Արձակագիրն ուղղակի ապշեցուցիչ ճանաչութիւն է հանդէս բերում, միջավայրը, ժամանակը, պատմութիւնը ներկայացնում այնպէս, ասես ինքը եղել, ապրել է հեռաւոր այդ դարերում»: (Ս. Արզումանեան «Խորհրդահայ վէպը», Երեւան, 1990, էջ 483-484): Դեռ 1980 թ. Սերգէյ Սարինեանը ընդգծել էր. «Ոչ մի հայ հեղինակ հայոց հեթանոսական դարաշրջանն այնպիսի ընդգրկումով չի պատկերել, որքան Հայկ Խաչատրեանը: Ինքը՝ Հայկ Խաչատրեանը, խոստովանում է. «Քառասուն տարուց աւել է, ինչ ես շփուում, նստում, վեր եմ կենում թագաւորների հետ: Ես պատմավիպասան եմ, եւ իմ գործն ու անելիքը դա է: Օրուայ ընթացքում ես մի քանի անգամ վեր ու վար եմ անում մեր պատմութեան քառուղիներում, համուծ մինչեւ Հայկ Աղեղնաւորն ու ետ գալիս, կշտամբում մեր գօրեղ նախնիներին, որոնք չպէտք է թոյլ տային, որ մեր հանճարեղ բնօրրանը ոտքի կոխան դառնար այսպէս, եւ մենք կծկուէինք մեր հայրենիքի մի անկիւնում»: («Գրական յիշատակարան», էջ 11): 1985 թուականին գրողի տաղանդն իր հասուն դրսեւորումն է ունենում «Քերթողահայրը» պատմականագրական վէ-

Շաբ.ը էջ 19

Գրական Բնարկում

Կին գրողը հայ գրականութեան մէջ

Կազմակերպութեամբ
Թեքեան Մշակութային Միութեան (Լոս Անճելլոս)

ԳՐԱԿԱՆ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ

ԿԻՆ ԳՐՈՂԸ ԵՎ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Չեկուցողներ՝
Սոնա Զէյրեան
ԶԱՊԷԼ ԵՍԱՅԵԱՆ եւ ԿԻՆ արձակագիրներ

Մարիա Քրիստեան
ՍԻԼՎԱ ԿԱՊՈՒՏԻԿԵԱՆ եւ ԿԻՆ քանաստեղծներ

Հանդիսավար՝
Երուանդ Գոշումեան

Գեղարուեստական քաժին՝

ՈՒՐԲԱԹ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 21, 2011
Երեկոյեան ժամը 7:30ից

ՎԵՆԵՏՅԱԿ ԿԵՂՈՆԱԿԱՆ ԳՐԱՊԱՐԱՆ
222 E. Harvard Avenue - Glendale
Validated parking at Marketplace parking structure
Harvard & Maryland

ՀՈՒՐԱՄԻՐՈՒԹԻՒՆ ՍՈՒՏԸ ԱՋՍ

"Քաջ Նազար" հանդէսը եւ հեռուստաժամը
Ներկայացնում է

12-րդ ամեակի ԹԵԼԵԹՈՆ

Ի ՆՊԱՍՏ ՍՈՒՐԲ ԾՆՈՒՆԳԻ ԲԻՄՆԱԳՐԱՄԻ,
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԾՆՈՂԱԶՈՒՐԿ ԵՒ ՀԱՇՄԱՆՂԱՍ
ԵՐԵՄԱՆԵՐԻ ԵՒ ՆՐԱՆՑ ՄԱՆԿԱՏՆԵՐԻ
ԿԵՐԱՆՈՐՈՎՈՒԹԵԱՆ ԲԱՍՄԱՐ
(հիմնաձ 1999թ.)

Կիրակի, հոկտեմբեր 9, 2011
երեկոեան ժամ 5-11-ը

Sponsored by

"**KACH NAZAR**" Magazine & TV Show
12 ANNIVERSARY

NATIONWIDE TELETHON

ON SUNDAY
OCTOBER 9, 2011

ARMENIAN AMERICAN ORPHANS CHRISTMAS FUND, INC.
FOR DISABLED CHILDREN AND FOR THE RESTORATION OF CHILDREN'S HOMES
ՕԳՆԵՆՔ ՄԵՐ ԵՐԵՄԱՆԵՐԻՆ ՆՐԱՆՑ
ԱՊԱԳԱՆ ԿԵՐՏԵԼՈՒ ԲԱՍՄԱՐ

HELP OUR CHILDREN TO BUILD THEIR FUTURE . . .

www.forourkids99.com • e-mail: forourkids99@gmail.com

AMGA
CHANNEL 380
Glendale, CA
From 5:00 pm
11:00 pm

BEFORE

Kharpet
2008

AFTER

Everyday we build the dreams and future of our children with your generous donations. In their prayers they remember you and give their blessings upon you.
Ձեր օգնութեամբ մենք ամէն օր կառուցում ենք, հանգստութիւն և ուրախութիւն պարգեւում հայրենի կարօտեալ երեխաներին: Նրանք իրենց աղօթքներում միշտ յիշում և օրհնում են ձեզ...

Spitak #1 School 2009

P.o. Box 250038 • Glendale, CA 91225 • Tel: 818-246-0125 • 818-239-6880 or 818-606-2070
E-mail: Forourkids99@gmail.com Non-profit Organization A Tax-exempt 501 (c)3 Charity

Spitak #1 School 2010

Spitak #1 School 2011

ՍԱՆԿԱԿԱՆ ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ՇՐՋԱՆՆԵՐԸ

Երեխային հոգեկան եւ մտա- յին աշխարհը կ'աճի մարմնի ֆի- զիքական զարգացման հետ զուգա- հեռ ծնունդէն մինչեւ արբունքի շրջան:

Յատկաշատն են մանկական հոգեբանութեան զարգացման հե- տեւեալ շրջանները:

Ա.-ԲԵՐԱՆԱՅԻՆ ՇՐՋԱՆ ԾՆՈՒՆԴԻՆ ՄԻՆՉԵՒ 15 ԱՄԻՍ-Այս շրջանը կը գուգադիպի նորածինի արագ աճման հետ, երբ անօգնական փոքրիկը աստիճանաբար կը սկսի նստիլ, ապա քալել: Այդ շրջանը կը բաժնուի երեք փուլերու:

ա- Ծնունդի առաջին օրէն մինչեւ 3 ամիս Երեխան զգայուն կ'ըլլայ արտաքին աշխարհի գրգիռ- ներուն նկատմամբ ձայն, դաշիլ, պատկեր, ան չի գանազաներ, բայց կը զգայ անոնց հաճելի ըլլալը:

Տարօրինակ է, որ տղաքը աւե- լի զգայուն են տեսողական, իսկ աղջիկները լսողական գրգիռներու հանդէպ: Սկիզբը երեխան կը սկսի ժպտիլ, ապա գոհունակութեան ձայ- ներ հանէ, անոր շարժումները կ'ըլլան անկառավարելի, կը շարժէ ամբողջ մարմինը, ձեռքերն ու ոտքերը: Այդ ժամանակ է, որ մօր գուրգուրանքը կը դառնայ անհրա- ժեշտութիւն եւ անոր պատկերը ապահովութիւն կը պարզեւէ փոք- ըրիկին:

Այս շրջանը կը կոչուի բերա- նային, քանի որ երեխայի ամբողջ հետաքրքրութիւնը կը կեդրոնա- նայ բերանի շուրջ, կուրծք կ'ուտէ ծծակ, շիշ կը ծծէ, ամէն բան բերանը կը տանի:

բ-Մօր եւ մանկական շփման շրջան կերակրելու, մաքրութեան ընթացքին մօր գուրգուրանքը եւ հոգատարութիւնը, անհրաժեշտ է երեխային ներդաշնակ զարգաց- ման համար: 3-4 ամսական երեխա- յի մօտ զգացական օրկանները ար- դէն լիովին կը գործեն, որուն շնորհիւ շարժումները կը դառնան նպատակադրուած: Մինչեւ վեց ամ- սական երեխայի մօտ սեռային ոչ մէկ զգացում կը յառաջանայ:

գ- 9-15 ամսական երեխան կը սկսի շօշափել, ձեռներ, առաջին անգամ կը բախի իրականութեան կայ, կը ցաւցնէ, ծնողքի յանդիմու- թիւնը կը լսէ: Անոր ամէն նոր գործողութիւնը, կը խթանէ հոգե- կան զարգացում օրինակ նստելով, ան հնարաւորութիւն կ'ունենայ աւե- լի տեսնել, աւելի շփուիլ շրջապա- տին հետ:

Բ-ՍՐԲԱՆԱՅԻՆ YANUS' ՇՐՋԱՆ, 15 ԱՄՍԱԿԱՆԻ ՄԻՆՉԵՒ 3 ՏԱՐԵԿԱՆ-Այս շրջանին երեխայի հանդէպ յանդիմանութիւնները կը շատնան եւ ան կը սկսի խաղալ սեռային օրկաններու հետ: Այս շրջանին է, որ երեխան կը սկսի տիրապետել սրբանի մկանային հան- գոցին, կը դադրի «Տակը ընելէ», որ արդիւնքն է դաստիարակու- թեամբ ձեռք բերուած սովորու- թեան:

Երեք տարեկան երեխաներու մօտ, արդէն նկատելի է միգրու- ժամանակ կեցուածքի տարբերու- թիւնը, սակայն երեխաները չեն կրնար հասկնալ կատարուածը, կը սկսին տարբեր բնոյթի հարցեր տալ: Պէտք է երեխաներուն մէկ-եր- կու տարեկանին անպայման վար- ժեցնել գիշերանօթի, տղաքը յա- ճախ կանգնած միգրէլ չեն ուզեր, իսկ աղջիկները ընդհակառակը, կը փորձեն միգրել կանգնած:

Երկու տարեկան երեխան բնագ- դով «սեփականատէր» է եւ դիւ-

րութեամբ իր խաղալիքը չի տար ուրիշի: Ան աստիճանաբար աւելի բարեացակամ կը դառնայ եւ կը սկսի սիրել շուրջիները:

Երկու տարեկան երեխաներու մօտ տարբերութիւն դեռ չկայ զգացումներու մէջ, տղան կրնայ խաղալ պուպիկներով, սակայն ար- դէն չորս տարեկանին, երբ ան կը խաղայ աղջիկներու հետ «տուն տուն», կը նախընտրէ ըլլալ հայր կամ եղբայր: Երբ այդ տարիքին տղայ երեխան կը խուսափի տղոցմէ եւ կը նախընտրէ խաղալ աղջիկնե- րու հետ, ստանձելով մամայի կամ քոյրիկի դեր, պէտք է դիմել ման- կական հոգեբանի օգնութեան:

Արդէն երեք տարեկանին բա- ւականութիւնը կը զգայ խաղալով ուրիշներու հետ, քայլ առ քայլ երեխայի յարձակողականութիւնը կը փոխարինուի բարեացակամու- թեամբ, իսկ եթէ յարձակողական բնաւորութիւնը շարունակուի, պէտք է խորհրդակցիլ մանկական հոգե- բանի հետ:

Երեք տարեկան երեխան լող- նալու ժամանակ կը սկսի ճանչնալ իր մարմինը: Լարուած առնանդա- մը «penis» տեսնելով երեխան կրնայ հարցնել, թէ ինչ է ան: Պէտք է սաստել ըսելով թէ ամօթ է այդպիսի բաներ հարցնելը, հան- դարտութեամբ պէտք է պատաս- խանել, որ այդպէս է նաեւ մեծ տղոց եւ հայրիկի մօտ, իսկ մամայի եւ քոյրիկի մօտ ուրիշ է:

Փոքր երեխաներու մօտ առ- նանդամի լարումը «erection» նկա- տելի է լցուած միզապարկի եւ ուղիղ աղիքի պարագային: Երե- խան կը ձեռնէ իր սեռային օրկան- ները երբ կը զգայ անհանգստու- թիւն: Պարտուի է առանձնակի ու- շաղրուութիւն դարձնել երեխայի առողջապահական ճիշդ խնամքին, կանխելու համար վատ սովորու- թիւններու յառաջացումը:

Պէտք է երեխայի սեռային օրկանները լուալ կամ շորիկը փո- խել օտարներու ներկայութեան: Ան կը վարժուի եւ անոր մօտ կրնայ յառաջանալ զգացում, որ ամօթ է ցուցադրել սեռային օրկանները ուրիշներուն կամ մերկանալ օտար- ներու առջեւ:

Այս տարիքին երեխաներու մեծ մասը չափազանց կապուած կ'ըլլայ իրենց մայրերուն, չեն ու- զեր հեռանալ անկէ, մինչեւ աստի- ճանաբար կազմուի անոնց անհա- տակութիւնը: Մօր հետ կապուա- ծութիւնը երբեմն այն աստիճան կ'ըլլայ, որ նեղացուցիչ կը դառ- նայ, սակայն անհրաժեշտ է մայրա- կան համբերութիւն ցուցաբերել եւ երբէք երեխային բռնի չհեռաց- նել: Այս շրջանին մօր դերը շատ մեծ է մանուկի կեանքի մէջ եւ մօրմէ երկար ժամանակով յան- կարծակի բաժանումը շատ ծանր կ'ազդէ երեխայի վրայ:

Այս տարիքին է, որ ծնողքը ուշադրութիւն պէտք է դարձնեն եւ բացառեն երեխայի մօտ autism-ի նշանները - խօսելու, նախադասու- թիւն կազմելու դժուարութիւն, սահմանափակ եւ յաճախակիօրէն կրկնուող նոյնանման շարժումներ:

Գ- 3-6 ՏԱՐԵԿԱՆ- Այս տարի- քին, երեխայի մօտ կը սկսի յառա- ջանալ հետաքրքրութիւն իր մարմ- նի նկատմամբ: Սակայն 4-5 տարե- կան երեխան դեռ կը ձեռնէ սեռա- յին օրկանները ինչպէս մարմնի այլ մասերը, եթէ անոնք մասնաւոր անհանգստութիւն չեն յառաջաց- ներ: Եթէ ծնողքը նկատելի եւ

կոպիտ ձեւով արգիլէ, այն ժամա- նակ երեխայի մօտ կը յառաջացնէ մասնաւոր հետաքրքրութիւն: Այս տարիքին պէտք է երեխաներու հետ լողնալ կամ քնանալ միւլեւնոյն անկողինին մէջ, խուսափելու հա- մար աւելորդ հետաքրքրութիւն յառաջացնող հարցումներէ:

Այս շրջանին երեխան կը սկսի գիտակցիլ, որ մայրը հոգ կը տանի ոչ միայն իրեն, այլեւ իր քոյրե- րուն, եղբայրներուն եւ յատկապէս հօրը: Եթէ քոյր կամ եղբօր նկատ- մամբ յառաջացած «թշնամանքը» ան «ստիպուած է յաղթահարել», յանուն մօր սիրոյ, վախնալով, որ մայրը կը նեղուի, ապա այլ է պարագան հօր նկատմամբ: Երեխան կը սկսի պայքարիլ ինքն իր հետ եւ այդ ժամանակ է որ կը ծնի հոգե- բանութեան մէջ նկարագրուած յայտնի մանկական ապրումներու էօտիփեան եւ էլէկտրա-ի բար- դոյթները՝ որ կ'արտայայտուի ծնողներէն մէկուն նմանելու ձգտու- մով, իսկ միւսի նկատմամբ անբար- եացակամութեան դրսեւորումով:

Շատ կարեւոր է, թէ նման բարոյութիւնները ինչ զարգացում կրնան ունենալ եւ կնիք կը դնեն երեխայի հոգեկան աշխարհի վրայ: Այդ շրջանին շատ կարեւոր է ընտանիքի մէջ ծնողներու վերա- բերմունքը իրարու եւ երեխաներու հետ:

Կը կարծուի որ հասունու- թեան հետ մանկական շրջանը կը մոռցուի, սակայն այս տարիքին է, որ կը ձեւաւորուի մարդու բնաւո- րութեան շարք մը գիծեր եւ ենթա- գիտակցութեան մէջ կը պահպան- ուի հակառակ սեռի նկատմամբ ունեցած զգացումները: Հետագա- յին կեանքի ընկեր կամ ընկերուհի ընտրելու ժամանակ այդ զգացում- ներու մասին յիշողութիւնները կը ստիպեն յաճախ նախապատուու- թիւն տալ մէկուն, որ կը յիշեցնէ անոր՝ «մանկական սէրը» ծնողնե- րու հանդէպ:

Ըստ հոգեբան Ֆրէձօյտի այս բարդոյթներու հետեւանքներն են, որ յետագային կրնան պատճառ

դառնալ շարք մը հոգեկան հիւան- դութիւններու եւ սեռային անկա- րողութեան:

Չորս տարեկանին, երեխան արդէն կը խաղայ իր պորտի հետ, կը հարցնէ անոր մասին, յաճախ կը ցուցադրէ սեռային օրկանները կամ կը կրկնէ լսած անկիրթ խօսքերը:

Այս շրջանին է, որ կը սկսի հարցումներու շարանը ուրկէ ինք եկած է, ինչպէս մտած է մօր փորը կամ ինչպէս դուրս ելած է անկէ:

Հետաքրքրութիւնը մօր կուրծ- քի հանդէպ, կապուած է կուրծքով անանելու հաճելի զգացումի հետ:

Այս տարիքի երեխան սպա- սուհի կամ օգնականի խնամքին ձգելը, կրնայ ճակատագրական ըլ- լալ երեխայի հոգեկան զարգացման համար, իսկ մանկապարտէզը կամ դպրոցը ոչ թէ կը փոխարինեն, այլ միայն կը լրացնեն ընտանեկան դաստիարակութիւնը:

6-10 ՏԱՐԵԿԱՆ- Այս տարիքը կը նկատուի երեխայի ֆիզիքական կազմաւորման եւ մտաւոր զար- գացման շրջանին: Վեց տարեկան երեխային, արդէն պէտք է բացատ- րել, որ մեծերը միշտ չէ որ բարի են, որ պէտք է երթալ անձանօթ- ներու հետ, խափուիլ անոնց առա- ջարկած նուէրներէ, պատուիրել, որ եթէ անձանօթը պարտադրէ կամ ուժ գործադրէ ապա երեխան պէտք է գոռայ, օգնութիւն կանչէ: Այս միջոցով կանխած կ'ըլլանք բռնաբարութեան բացատրելի դէպ- քերը, ինչպէս նաեւ տարբեր նպա- տակներով փոքրերու առեւանգու- մը, որոնք յաճախ կը հանդիպին վեցէն-տասնմէկ տարեկաններու մօտ:

Վեց տարեկան երեխան աւելի հետաքրքրասէր է ան յաճախ հար- ցեր կու տայ, կը կրկնէ դուրսի լսածը եւ կը սպասէ ծնողներու վերաբերմունքին:

Երեխաները, այս տարիքին, զարմանալիօրէն եւ դիւրութեամբ կը ցուցադրեն իրենց սէրը ծնողնե- րուն եւ հարազատներուն հանդէպ,

Շաբ.բ էջ 19

ՄԵՆԵՐՆԵՐՈՒ ՀԱՅՐԵՆԱԿԱՅԱԿԱՆ ԵՒ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ
SIS COMPATRIOTIC & CULTURAL SOCIETY, INC.

Ուրախությամբ կը ներկայացնէ

ՆԱԽԱՃԱՇ

Սիսեցիներու հետ

Կիրակի 9 Հոկտեմբեր, 2011
կ.ա. ժամը 10:30-ին

Գալայճեան ընտանիքի բնակարանէն ներս
 5079 Zelzah Ave, Encino, CA 91316

*** Սիջերկրականեան-Հայկական Նախաճաշ**
*** Նարտիի Մրցաշարը**
*** Պլօթի Մրցաշարը**

Մուտքի արժէք՝ *10

Հանելեալ տեղեկութիւններու համար հեռաձայնել.

Էլջո Հատուտատեանին	562-697-1927	Սկրտի Աջապահեանին	818-705-5966
Արփի Կիսեցիներուն	626-796-9414	Արփի Գիզորեանին	818-430-6708
Արփի Ռաֆայելեանին	818-429-9272	Անգիլե Զարկոբեան	818-325-9298
Հարրի Լուրիանին	310-600-6962	Արփ Զափարեանին	818-468-8117

ԻՆՉՊԵՍ ԿՐ ՆԱՅԻՍ ԺԱՄԱՆԱԿԻՆ

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու Պրիսթըն համալսարանին մէջ գործող երեք հոգեբաններէ կազմուած խմբակ մը կը խորհի, թէ կրցած է ստեղծել միջոց մը, որ մեզմէ իւրաքանչիւրին կ'օգնէ աւելի լաւ ձեւով հասկնալու իր եւ այլ մարդոց անհատականութիւնները: Այս հոգեբաններուն յայտնաբերած հասկացողութիւնը կը կայանայ ժամանակին հանդէպ իւրաքանչիւր անհատի ունեցած նայուածքին վրայ: Մեզմէ իւրաքանչիւրը մանկութենէն ունակ է բոլոր դէպքերը դիտելու ժամանակի չորս ակնոցներէն մէկուն ընդմէջէն:

Մենք դէպքերուն կը նայինք կամ անցեալէն (անցեալի ձեւը), կամ ինչպէս այս դէպքերը կը սահին երէկուան, այսօրուան եւ վաղուան շղթային մէջ (ժամանակի ընթացքի ձեւը), կամ այս դէպքերը ի՞նչ իմաստ ունին այսօր (ներկայի ձեւը) եւ կամ այս դէպքերը ինչպէ՞ս պիտի զարգանան ապագային (ապագայի ձեւը): Հոգեբանները կը շեշտեն, թէ մեզմէ իւրաքանչիւրը պէտք է յայտնաբերէ ժամանակի ո՞ր ձեւին կը պատկանի: Արդարեւ, ստորեւ կը ներկայացնենք ժամանակի չորս ձեւերը, որպէսզի դուն յայտնաբերես, թէ ինչպէ՞ս կը նայիս ժամանակին եւ ո՞ր տեսակին կը պատկանիս:

1) Անցեալի Ձեւը.
Քեզի համար, անցեալը միշտ անսպասելիօրէն կը յայտնուի ներկային մէջ եւ ապա ամէն ինչ կը վերադառնայ անցեալին: Շատ քաղաքավար ես եւ շրջապատդ քեզի կը գնահատեն յատկութիւններուդ եւ արժանիքներուդ համար: Մեծ հաճոյք կը գտնես յիշատակելի ապրանքներ հաւաքելով եւ ընդհանրապէս կը յաջողիս յուշերդ գրի առնելու մէջ: Դասաւորուած հարցերը կը սիրես եւ այս պատճառով ընդհանրապէս աւելի հանդարտ եւ հաւասարակշռուած ես գէմ վիճակներու պարագային:

2) Ժամանակի Ընթացքի Ձեւը.
Միշտ կը գիտակցիս ժամանակին շուտ անցը եւ կեանքը կը համարես գորգ մը, որ մեր առջեւ աստիճանաբար կը բացուի, մինչ մենք անոր վրայէն կը քայլենք: Ըստ քեզի, անցեալը անկախ է ներկայէն ու ապագայէն: Քեզի համար, պէտք է ներկայ դէպքերը լայն շրջանակի մէջ երեւին, եւ ընդգրկեն երէկը, այսօրը եւ վաղը: Կարգ մը մարդիկ քեզի կը համարեն պող, վերապահ եւ ուրիշներուն նկատմամբ անհոգ, մինչ խորքին մէջ այդպէս չես: Կը սիրես հարցերը տեսնել ընդհանուր ձեւով: Հակում ունիս հարցումներ հարցնելու, սակայն աշխատասէր ես, ուշադիր եւ շուրջիներդ մխիթարող:

3) Ներկայի Ձեւը.
Այս ամէնէն դիւրին տեսակն է ժամանակի չորս տեսակներուն մէջ: Կը հասկնաս ներկան եւ շատ հոգ կը տանիս անոր: Քեզի համար կեանքը կը ներկայացնէ ներկային պատահածները: Ոչ թէ միայն անցեալով չես հետաքրքրուիր, այլ նաեւ իսկական հետաքրքրութիւն չես ցուցաբերեր ապագային նկատմամբ: Անմիջական հակադարձութիւններ ունիս, արագ որոշումներ կ'առնես, կ'ատես ուշացումն ու սպասումը:

4) Ապագայի Ձեւը.
Ոչ միայն մեծ յոյսեր կը կապես ապագային, այլ նաեւ կը փորձես ենթադրել ինչ կ'ընայ պատահիլ գալիքին: Կը սիրես ծրագրերդ գծել եւ մեծ երազներու մասին երազել, սակայն անհամբեր ես մանրամասնութիւններու նկատմամբ: Ասպարէզային գեանի վրայ, կարելիդ կը տրամադրես, երբ հետեւելիք ծրագիրդ նախապէս կը գծես եւ ընդհանրապէս առանց այդ ծրագրին քիչ մը կորսուած վիճակի մէջ կ'ըլլաս:

Վերոնշեալ ձեւերը ժամանակին նայելու չորս տեսակներն են: Սակայն երեք հոգեբանները (Մէն,

Օգմոնտ եւ Սիկլըր) կը զգան, թէ մենք պէտք է ոչ միայն գիտակցինք ու հասկնանք մեր պատկանած խմբակին վիճակներ, այլ նաեւ պէտք է փորձենք հակնալ ուրիշները, որպէսզի կարենանք անոնց հետ համաձայնիլ: Հետեւաբար, հոգեբանները փափաքած են լուսարձակի տակ առնել ժամանակի իւրաքանչիւր ձեւին իմաստը եւ այս եղած է անոր արդիւնքը.

* Անցեալի ձեւին պատկանողները.- Այս անձերը զգացական են: Անոնք վարպետութիւններ ունին իւրաքանչիւր դէպքի զգացական իսկական գորութիւնը արժեւորելու, հետեւաբար, մասնագէտ կը դառնան ուրիշներուն զգացումներուն վրայ ազդեցութիւն ունենալու: Այս տեսակին պատկանող անձերուն ամէնէն գէշ տկար կէտերն են, որ անոնք չափազանց վերապահ կ'ըլլան եւ ժամադրութիւնները չեն յարգեր, որովհետեւ իրենց ընդհանրական զգացումները կը գերազանցեն իրենց առաքելութիւնը:

* Ժամանակի ընթացքին ձեւին պատկանողները.- Այս անձերուն համար անձնական զգացումները իրենց առաջնակարգ գործերու ցանկին առաջին դիրքը չեն զբաղեցրել: Ըստ իրենց, իւրաքանչիւր դէպք պէտք է յայտնուի ներկայ ժամանակի ընդհանուր շրջանակին մէջ, նոյնիսկ եթէ անոնք ստիպուին բռնի զայն քաշելու՝ որպէսզի ան յարմարի ժամանակին: Այս տեսակին պատկանողները կը վայելեն լուրջ եւ գիտական ձեւով մտածողութիւն եւ վերլուծում, այսինքն նախապէս կը քննեն վիճակը ընդհանուր առմամբ եւ կը փորձեն այդ վիճակին նայելու օրինակելի ակնոցով: Անոնք նոյնպէս տրամաբանական ձեւով կը նախատեսեն բոլոր անհրաժեշտ ու հաւանական վերջերը: Սակայն աճա

անձերը ծայրագոյն երջանկութեան մէջ կ'ըլլան, երբ կարենան իրենց տեսակէտը արտայայտել մէկ կողմէն ժամանակով դէպի ետ երթալով եւ միւս կողմէն ապագան գերազանցելով:

* Ներկայի ձեւին պատկանողները.- Այս անձերը ամբողջովին կազմ ու պատրաստ կ'ըլլան բոլոր տեսակի անակնկալ պարագաները լուծելու: Անոնք թոյլ չեն տար, որ որեւէ նախապէս կատարուած յանձնառութիւն կամ կարգադրութիւն իրենց ճամբան խափանէ: Անոնք վարպետ են առաջնորդի ասպարէզներուն մէջ: Այս տեսակին պատկանող անձերը կը փորձեն ուրիշները կառավարել՝ իրենց նպատակին հասնելու համար: Հաւանական է, որ այսպիսի վերաբերում մեծ լարուածութիւն յառաջացնէ այս անձերուն ուրիշներուն հետ ունեցած յարաբերութեանց մէջ:

* Ապագայի ձեւին պատկանողները.- Այս խմբակին պատկանող անձին համար անցեալը կը ներկայացնէ տեղի շուք մը, իսկ ներկան՝ մշուշ մը: Եւ այս անձերը ջերմութիւն, արեւու լոյս, լուսաւոր լոյսեր եւ գրգռում պիտի չգտնեն բացի լերան միւս կողմէ գտնուող ճամբուն յաջորդ դարձուածքին ետին: Այս անձերուն կեանքը կը թուի ըլլալ յաջորդ դարձուածք մը փնտռելու վազը: Անոնք ընդհանրապէս ուրիշներուն համար ներշնչումի մեծ աղբիւր մը կը կազմեն եւ անոնք օրինակելի անձեր են առաջնորդի դիրքը ստանձնելու: Ոչ մէկ բան կրնայ ձանձրոյթ յառաջացնել այս անձերուն մօտ բացի անմիջական եւ գործնական մանրամասնութիւններէն, եւ հետեւաբար, անոնց կատարած գործունէութիւնները պէտք է առնչուած ըլլան հեռաւոր ապագային հետ:

BURBANK-GLENDALE-PASADENA AIRPORT AUTHORITY ENGINEERING GROUP

NOTICE TO DESIGN-BUILDERS & ALL INTERESTED

The Bob Hope Airport invites all interested including those from the Tri-Cities (Burbank-Glendale-Pasadena) to attend an informational meeting on the upcoming design-build procurement of a new Parking Structure and the prequalification process for this procurement. This meeting is not mandatory.

The Authority is committed to opportunities for Disadvantaged Business Enterprises (DBE), Small Business Enterprises (SBE), Disabled Veteran Business Enterprises (DVBE), and In-Service Disabled Veteran Business Enterprises (IS-DVBE).

Original Project E10-35; Revised to Project E10-35-(III)
Replacement Parking Structure (RPS)
 (approx. 1,000 parking spaces)
 (Federally funded; hence federal guidelines apply)

Project Type & Description:
 New Construction

Meeting Date & Time:
 1:00 P.M. – 2:00 P.M., OCTOBER 10, 2011

Location:
 Bob Hope Airport, Main Terminal, Skyroom
 2627 Hollywood Way
 Burbank, CA 91505

(parking is available in the parking structure next to the main terminal, on the roof level only)

Visit Website:
www.bobhopeairport.com
Hyperlink:
 Business Opportunities

BURBANK-GLENDALE-PASADENA AIRPORT AUTHORITY ENGINEERING GROUP

NOTICE TO CONTRACTORS, VENDORS AND SUPPLIERS

The Bob Hope Airport invites all interested contractors, vendors and suppliers including those from the Tri-Cities (Burbank-Glendale-Pasadena) to attend a non-mandatory informational meeting on the upcoming procurements of a Regional Intermodal Transportation Center (RITC) and an Elevated Walkway (EW).

The RITC Project (E10-35) was competitively bid on May 25, 2011 to twelve prequalified and eligible general contractors. All bids exceeded available funding and were rejected. The project is undergoing a redesign to fit within budgetary constraints and is targeted for re-bid in Nov/Dec 2011. As of now the following twelve prequalified general contractors remain eligible to compete in the rebid:

PREQUALIFIED & ELIGIBLE GENERAL CONTRACTORS

Austin Commercial	S. J. Amoroso Construction
Bayley Construction	Suffolk Construction
Bernards Brothers	Taisei Construction Corporation
KCS West, Inc.	W.E. O'Neil Construction
McCarthy Building Companies	Walsh Group
PCL Construction	Webcor Builders

All interested contractors, vendors & suppliers are invited to attend this informational meeting regarding these procurements. Again, this meeting is not mandatory.

The Authority is committed to opportunities for Disadvantaged Business Enterprises (DBE), Small Business Enterprises (SBE), Disabled Veteran Business Enterprises (DVBE), and In-Service Disabled Veteran Business Enterprises (IS-DVBE).

Original Project E10-35; Revised to RITC Project E10-35-(I) and EW Project E10-35-(III):
Regional Intermodal Transportation Center (RITC)
 (Federally funded; hence federal guidelines apply)

Project Type & Description:
 New Construction – Intermodal Transportation Center, & Elevated Walkway, Off-Site Work

Meeting Date & Time:
 10:00 A.M. - 12:00 P.M., OCTOBER 10, 2011

Location:
 Bob Hope Airport, Main Terminal, Skyroom
 2627 Hollywood Way
 Burbank, CA 91505

(parking is available in the parking structure next to the main terminal, on the roof level only)

Visit Website:
www.bobhopeairport.com
Hyperlink:
 Business Opportunities

ԱՉՔԻ ԳԵՐԱՆԻ ԵՒ ՇԻՒՂԻ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

Շարունակում է 1-ին

պակցութեամբ: Յետագային, նոյն յայտագրով, ան այցելեց Եգիպտոս: Ան կուգար իր անվերապահ եւ սկզբունքային գորակցութիւնը յայտնելու արաբական աշխարհին, նաեւ՝ պաղեստինեան պահանջատէր ժողովուրդին, անոնց հակա-իսրայէլեան պայքարին մէջ: Էրտոզան կուգար դատապարտելու իսրայէլի օդային, ծովային եւ ցամաքային զորքերը պաղեստինեան ժողովուրդի դէմ: Կ'ուգար դատապարտելու Իսրայէլի՝ վիճելի տարածաշրջաններէ ներս-հակառակ միջազգային հանրային կարծիքի ընդդիմութեան նախաձեռնած բնակչութեան տուներու կառուցումը: Խստօրէն կը դատապարտէր Կազայի շրջափակումը:

Այս բոլորը՝ ինչպէս պիտի գնահատէր գերմանական «Ռեյնիշլիս Փոստ»ը, «կը միտին Թուրքիան դարձնել տարածաշրջանային գերտէրութիւն», երեւոյթ՝ որու մասին լրջօրէն կ'արձագանգէր քրեական մամուլը:

Անկախ այդ բոլորէն, առանձնապէս մեր ուշադրութիւնը գրաւող երեւոյթ էր Էրտոզանի՝ Եգիպտոսի վարչապետ Ասամ Շարաֆի եւ ապա Գահիբէի համալսարանի մէջ ուսանողներու հետ ունեցած հանդիպումէ ետք տուած իր մամուլային ասուլիսը, որ մեր այսօրուան մտորումներուն առանցքը կը կազմէ:

Ասուլիսին՝ ան անդրադառնալով Սուրիոյ նախագահի իշխանութեան գլուխը մնալու պնդանալիս տուած վրայ՝ կ'ըսէր. «Ժողովուրդին սպաննող ամէն առաջնորդ կը գրկուի օրինակաւորութենէ: Ես ան առաջնորդներ յաւերժ կը դատապարտուիմ մարդոց խղճմանէն մէջ: Սուրիոյ առաջնորդը, շարունակելով իր բռնած սխալ ուղիին, չի կրնար խաղաղութիւն եւ կայունութիւն բերել երկրին»:

Որքան համոզիչ պիտի ըլլար, որ Էրտոզան, Նախագահ Ասատի ուղղուած իր բարոյական հաստատումը կատարելէ առաջ, անիւր մարդակային խղճմանով տէր ըլլալով, քննարկէր իր խղճմանը, քննարկէր իր երկրի անցեալի՝ Օսմանեան եւ ներկայի՝ հանրապետական թուրքիոյ քաղաքացիական վարձագիծը: Ուրիշներուն տրուելիք ամէն բեյադրանք ու ուղղութիւն պէտք էր սեռեր անձնական կեանքի օրինակէն: Անկախ այն իրողութենէն, որ չի գտնուիր ինքզինք յարգող որեւէ խղճմանով եւ սկզբունքով տէր մարդ, որ անձնապէս վերապահութիւններ չունենայ իր ժողովուրդը նկատ, քերոյ ու սպանող իշխանութիւններու հանդէպ եւ չի դատապարտէ գնոնք: Չ'ընդունի, որ նման վարիչներ յաւերժ կը դատապարտուին մարդոց խղճմանէն մէջ: Բայց, երբ յաւերժ ցեղասպանական արքայ վրայ գամուած օսմանեան իշխանութեան ժառանգորդ մըն է մեղադրողը, ինչպիսիք է վարչապետ Էրտոզան՝ այդ ինքնին պարզապէս կեղծիք է, քաղաքական անբարոյութիւն, դաւադրական նոր դարպասում: Պրն Էրտոզանի բարոգածները կրնային անկեղծ, հասկնալի, ընդունելի դառնալ եթէ իր ներկայացուցած մերօրեայ պետութիւնը ... որպէս ժողովրդասէր, խաղաղասէր, շրջանային կայունութեան հաստատման ցանկացող հանրապետական Թուրքիա՝ նախապէս

չուրանար գինճնախորդող օսմանեան կայսրութեան գործած ոնիրը: Ճանչցա՞ծ ու դատապարտա՞ծ ըլլար Հայ ժողովուրդի դէմ կատարուած նախնիներն ու Ցեղասպանութիւնը: Հատուցա՞ծ ըլլար հայ ժողովուրդի անդամներին մարդկային, մշակութային եւ նարտապետական կորուստները: Վերադարձուցա՞ծ ըլլար հայոց բռնագրաւուած պատմական հողերը: Սրբուա՞ծ, մաքրուած ըլլար «յաւերժ դատապարտու մը իր ուրիշ մարդոց խղճմանէն մէջ: Իսրայէլ անմասն չի մնաց ... արդարաւէր, ... մարդասէր, ... օրինակաւ եւ ... խաղաղասէր Թուրքիոյ վարչապետ Էրտոզանի հարուածներէն:

Էրտոզան, սիրաշահելու համար մահմետական արաբ ժողովուրդները եւ ըստ էութեան արժանանալու համար անոնց վստահութեան, հաշտ՝ իր ազգային կեղծաւոր, ստապատիք դիւանագիտական բնութագրին՝ ըրչարաշահէ Իսրայէլի հետ ունեցած ծովային անցնալով միջադէպ մը, որուն պատճառով արդէն իսկ խզած է իր դիւանագիտական յարաբերութիւնները: Ի՞նչ էր պատահածը:

Միջերկրական միջազգային ջուրերուն մէջ, Իսրայէլ սպաննած էր ինքն թուրք մաւստիներ: Իսրայէլ ոչ միայն Թուրքիոյ ներդաժնուցիւնը հայցած չէր, նաեւ, գոհերու ընտանիքներուն վնասից հատուցում չէր կատարած, հակառակ Թուրքիոյ պահանջին: Իր տուած մամուլային ասուլիսին՝ Էրտոզան խստօրէն դատապարտած էր իսրայէլի սանձարձակ գործունէութիւնը արաբ տէրութիւններու դէմ: Ան պաշտպանած էր պաղեստինեան ժողովուրդի ազգային շահերը եւ պահանջած նաեւ կազայի շրջափակման վերացումը: Թուրքիա որպէս թէ, Իսրայէլի դէմ ձեռք առած է պատժամիջոցներ: Ան, դիտել տալէ ետք թէ «Իսրայէլ նոյնիսկ իրաւունք չունի խաղաղութիւն բարձր բերանն առնելու, քանի որ թուրքիայէն ներդրութիւն խնդրած չէ, կատարած չէ փոխհատուցում գոհուածներու համար, եւ չէ վերցուցած Կազայի շրջափակումը», ան յայտնեց, թէ Թուրքիա կը ծրագրէր մնայուն ներկայութիւն դառնալ միջերկրականէն ներս՝ քրեական երեք եզերապահ մարտանաւերով, պաշտպան կանգնելու համար շրջանային արաբ երկիրներուն:

Ո՞վ է որ կարեւորութիւն պիտի ընծայէ յանցաւորէն ներդրութիւն հայցելու: Խաղաղասիրական, օրինապահական, ժողովրդասիրական եւ խնդմանալի մօտեցում տեսնելու Թուրքիոյ բարոյախօսական բարբաջաններուն մէջ՝ երբ առաջինը ի՞նք կ'ուրանայ աշխարհով մէկ պայացուցում, հաստատուած, նախնուած եւ դատապարտուած՝ հայոց դէմ իր գործած Ցեղասպանութիւնը: Թուրքիա գիտէ իր ինքն թուրք գոհներուն համար յանցապարտէն ներդրութեան խնդրանք սպասել, դիւանագիտական կապեր խզել, աչ ու ահեակ սպառնալիքներ կարդալ, Միջերկրականէն ներս եզերապահ գրահաւորներ իջեցնելու ծրագրեր մշակել, բայց ինք չի խղճում որ իր թողած մէկ ու կէս միլիոն գոհներուն համար, անլիք կ'ուրանայ իր Ցեղասպանութիւնը: Որքան լաւ պիտի ըլլար, որ Թուրքիա նախ տեսներ իր աչքի գերանը, դիմացի-նի աչքի շիւղը տեսնելէ առաջ:

ԱՆՈՒԱՆԻ ՕՓԵՐԱՅԻ ԵՐԳԻՉ ԱԼԻՆԳՈՒԹԱՆ

Շարունակում է 8-ին

կենսաներ, կամաւոր ժրջան աշխատողներ որոնք համոզուած հայ մշակույթին հրամայականին իրենց ամբողջ ոյժն ու աջակցութիւնը կը տրամադրեն պանծացնելու հայուն տաղանդը: Շնորհակալութիւն բուրբին: Ալինին յատուկ շնորհաւորութիւններ եւ լուսառատ բազմաթիւ տարիներ: Աշխարհի հինգ ցամաքամասերու հեղինակաւոր բեմերէն դուրս ան Մոնթէրալի Պոլսահայ Մշ. Միութեան Արամ Խաչատուրեան սրահը երբէք չի մոռ-

նար որուն համար երախտապարտ ենք:

Մենաշնորհը ունեցա՞յ Գութանին ձայնը կրկին ըմբոշինելու, պատիւ կը զգամ այս տեղեկագրութիւնը եւս արձանագրելու համերգին օրն իսկ 18 Սեպտեմբեր 2011ին եւ արտասուլիսը աչքերով ու միտածմանակ լայն ժպիտով, հայ արուեստագիտուհիին տաղանդին հանդէպ անսովորական եւ նոյնքան ալ բարձրաճակատ հպարտութեամբ, մեծագոյն գմայլանքով ու Ալինին կուռնկէն ու Լորիկէն արբեցած կը ստորագրեմ՝

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ՔՐԻՍ ՀՈԼՏՆԻ ՀԵՏ

Շարունակում է 8-ին

անոր անձնական արժանիքները՝ որպէս տիպար ամուսին եւ հայր, եւ ապա թուեց այն իրագործումները որ ան կրցած է յաջողցնել՝ ի նպաստ քաղաքի զարգացման եւ ժողովուրդի ապրելակերպի պայմաններու բարելաւման:

Իր քաղաքապետութեան շրջանին էր որ՝ աւելցուց Պրն. Սալազար, Հոլտըն կրցաւ քաղաքապետի ընտրութիւնը մատչելի դարձնել քաղաքի բնակչութեան: Մինչ այդ՝ քաղաքապետական խորհուրդի անդամներն էին որ կը նշանակէին իրենցմէ մէկը, որպէս քաղաքապետ:

Քրիս Հոլտըն իր կարգին պատրաստակամութիւն յայտնեց աշ-

խատիլ ի շահ ոչ թէ միայն իր ընտրաշրջանի բնակչութեան ի նպաստ, այլ հետապնդել նաեւ հայութիւնը յուզող հարցերն ու մտահոգութիւնները մայրաքաղաք Սալազարմէնթոյ մէջ: Ան ապա մանրամասնօրէն պատասխանեց իրեն ներկայացուող հարցումներուն եւ խոստացաւ իր կարելին ընել՝ գոհացնելու բոլորը, իր կարողութեան սահմաններուն մէջ:

Հանդիպման աւարտին՝ Համագործակցի Մարմնի ատենապետ Խաչիկ Շահինեանը շնորհակալութիւն յայտնեց Քրիս Հոլտընին, իրենց առաջարկը չմերժելուն համար եւ ապա ներկայ հասարակութեան՝ որ իրենց ներկայութեամբ քաղաքը հանդիսացած էին հայասէր թեկնածուին:

ՎԱՐՁՈՒ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿՆԵՐ
 1060 North Allen Ave
 Pasadena, CA 91107
 Գրասենեակները վերանորոգուած
 եւ յարմար վարձքերով
 Հետաքրքրուողներէն հեռաձայնել՝
 (626) 398-0506

ՔԱՉ ՆԱՉԱՐ ՈՒՂԻՂ ԵԹԵՐ ՇՕ
 Ամէն Կիրակի երեկոյեան
 Ժամը 10:00-ից 12:30
 Կլէնտլի 380-րդ կայանից

ՎԱՐՁՈՒ ՏՈՒՆ
PALM SPRINGS ԱՐՉԱԿՈՒՐԴԻ ԳԼԱՅՈՂ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐԻ ՈՒՇԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Փալմ Սփրինգսի գեղատեսիլ եւ կից լեռնային շրջանին, վարձու է տրուում լրիւ կահաւորուած մէկ ննջարան, մեծ նստասենեակ, խոհանոց՝ բոլոր յարմարութիւններով, մինչեւ 5-6 հոգի գիշերելու տարողութեամբ Condo: Ունի մեծ լողաւազան, ջաքուզի, թեմիսի խաղաղաշտ, կանաչազարդ փիքնիքի տարածք, իր յատուկ կրակարաններով եւ 24-ժամեայ ապահովութեան սիստեմ:

Մանրամասների համար հեռաձայնել՝
 (818) 246-0125

Վարձման գներն են՝	
Ուրբաթ, Շաբաթ եւ Կիրակի՝	\$ 400
Long Weekend-ների համար՝	\$ 500
Մէկ շաբաթուայ համար՝	\$ 675
Մէկ ամսուայ համար՝	\$ 1450

ՄԱՐԱԶԴ

ԱՐՏԱ ՊԱՋԱՐԵԱՆ

Խոր ցաւով կը գուժենք մեր սիրեցեալ մօր եւ մեծ մօր՝ ԱՐՏԱ ՊԱՋԱՐԵԱՆԻ մահը: Եկեղեցւոյ կարգը տեղի ունեցաւ Գանատայի Թորոնթօ քաղաքի Սուրբ Երրորդութիւն Հայց. Առաք. եկեղեցւոյ մէջ, Երեքշաբթի 4 Հոկտեմբեր, 2011ին:

Սգակիրներ՝

Տէր եւ Տիկ. Մարթին եւ Ակաբի Պազարեան

Արմէն Պազարեան

Ֆիլիբ Պազարեան

ՅԱԼԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Յաւով իմացանք որ շաբաթաթերթիս երկարամեայ աշխատակիցներէն Մովսէս Պազարեանի այրին ԱՐՏԱ ՊԱՋԱՐԵԱՆ ոչ եւս է: Արտա Պազարեանը իր մահականացուն կնքած է 24 Սեպտեմբեր 2011ին, Քանատա: Այս տխուր առիթով «Մասիս» իր ցաւակցութիւնները կը յայտնէ ողբացեալի հարգատներուն, ի մասնաւոր իր զաւակին Տէր եւ Տիկ. Մարթին Պազարեանին:

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՀՈԳԵՐԱՆՈՒԹԵԱՆ ՇՐՋԱՆՆԵՐԸ

Շարունակուած էջ 16-էն

յաճախ ամբողջ մարմինով կը հպին անոնց եւ կ'ուզեն անպայման խրախուսուած ըլլալ անոնց կողմէ:

Այս տարիքին կարեւոր է, որ ծնողքը տան մէջ, իսկ ուսուցիչները դպրոցին, ուշադրութիւն դարձնել ADHD «attention deficit - hyperactivity disorder» ախտանշանին, որ աւելի յաճախ կը հանդիպի տղոց մօտ: Երեխաները կ'ըլլան չափազանց աշխոյժ, շարժուն «hyperactive», դժուար կառավարելի «impulsive», անուշադիր, կ'ունենան կեղրոնանալու դժուարութիւն: Կարեւոր է որ ճիշդ եւ ժամանակին ախտորոշուի միջոցով:

Շատ յաճախ անոնք «բժիշկ բժիշկ» կը խաղան հետաքրքրութեամբ գննելով իրար: Եթէ մայրը

նկատէ, որ երեխան կը խաղայ սեռային օրկաններու հետ, պէտք է առանց զայրանալու ըսել, որ մայրիկը չ'ուզեր, որ դուն այդպիսի բաներ ընես եւ աշխատիլ հնարաւորին չափ շեղել անոր ուշադրութիւնը հետաքրքիր զբաղումներով:

10-15 ՏԱՐԵԿԱՆ երեխան կը թեւակոխէ արբունքի շրջան եւ արդէն երէկուան մանչուկը կամ աղջնակը կը դառնայ ուշադրութեան արժանի պատանի կամ պարմանուհի: Այս տարիքին, տղաներուն պէտք է սորվեցնել պաշտպանել աղջիկները, օգնել, տեղը գիշիլ, ճամբայ տալ: Կարեւոր է, որ այդ բնաւորութեան գիծերը անոնց մօտ ամբանան, մինչեւ որ անոնք սկսին հետաքրքրուիլ սեռային հարցերով:

ՀԱՅԿ ԽԱՀԱՏՐԵԱՆԻ ՀԱՆՐԱԳԻՏԱԿԱՆ ԵՐԵՒՈՅԹԸ

Շարունակուած էջ 14-էն

պում: Հայոց հեթանոսական ժամանակներից անցում կատարելով քրիստոնեական հինգերորդ դար՝ իր կերպարների համակարգ է բերում Մովսէսին, որի իրական նախատիպն է բազում հակասական կարծիքներ իր վրայ կրած պատմահայր Մովսէս Խորենացին: Գրողը բարձր պոետիկացով ստեղծում է մարդու, մշակութային գործչի, հոգեւոր առաջնորդի, մեծ հայրենասէրի իդեալ-կերպարը՝ միեւնոյն ժամանակ հմուտ պատմաբանի կենսափորձով ներկայացնում հայոց համար պատմական խուժուժ ժամանակների իրական պատկերը: Արձագանքներն առաւել քան ողբերգի են լինում: Ակադեմիկոս-պատմաբան Սուրէն Երեմեանը գրում է. «Հայկ Խաչատրեանի «Քերթողահայրը» վէպի ընթերցումը ինձ համար յայտնութիւն էր: Ես ծանօթ եմ գրողի միւս պատմավէպերին: Ի պատիւ հեղինակի պիտի ասեմ, որ նա իր գեղարուեստական գրքերով նաեւ պատմութիւն է ուսուցանում եւ այդ տեսակէտով շատ նման է Վալտեր Սկոտին:

Ամենաբժախնդիր պատմաբանն էլ Հ. Խաչատրեանի վէպերում է ի կարող պատմական անձնուժիւնները գտնել: Իր ներկայացրած դարաշրջանը նա գիտի մի լրջմիտ պատմաբանի իմացութեամբ («Գրքերի աշխարհ» ամսաթերթ, 1985, Մարտ):

Մովսէս Խորենացուն գրական նախատիպ դարձնելը եւ նրա կերպարին մարդկային անհատականացումը գծեր հաղորդելը պատահականութիւն չէր: Պատմահօր կեանքով ու գործունէութեամբ գրողը վաղուց էր հետաքրքրուած: Գրողը խոստանալու է, որ Խորենացու «Հայոց պատմութիւնը» իր սեղանի գիրքն է:

Մտերիմները վկայում են, որ Հ. Խաչատրեանն օժտուած էր տիտանական աշխատասիրութեամբ: Ինքը գտնում է, որ զօրեղ յիշողութիւնն ու եօթնասուն մարդու աշխատասիրութիւնն իրեն Արցախն է տուել: Տիտանական աշխատասիրութեամբ ու զօրեղ յիշողութեամբ է օժտուած նաեւ նրա հերոսը՝ Մովսէսը:

1987 թուականին ընթերցողների սեղանին էր գրողի «Խաչախաչ» պատմավէպը: «Խաչախաչին» յաջորդում են «Երուանդ Սակաւակեացը» (1980), «Տրդատ Մեծի խաչը» (1996), «Վաչագանը» (1998), «Գրիգոր Մագիստրոսի վերջին թուղթը» (1999): Տպագրութեան են սպասում վիպասանի «Թէժ եկեղեցին», «Հայոց աստուածների ամանորը», «Հայոց առաջին արքան» («Արամ թագաւորը»), «Կիլիկեան Հայաստանի երեւելիները», «Նեմրոթի գաղտնիքը» պատմավէպերը: Գրողի գրական ժառանգութիւնը միայն պատմավէպերով չի սահմանափակուած: Ստեղծագործական տարբեր ժամանակահատուածներում նա հրատարակել է «Վանատուր» (1978), «Հայապատում» (1984), «Սօսեաց անտառ» (1988), «Բաւր չգօրացրուող գինուր է» (1990), «Եօթնախորհուրդ» (1993), «Հնախօսարան» (1995), «Արքայապատում» (1996) պատմաշարերը: Գրողի իւրաքանչիւր գրական գործ աչքի է ընկնում իր առանձնակի պոետիկացով եւ գրականագիտական խոր վերլուծութեան ու լայնաշունչ խօս-

քի հնարաւորութիւն ընձեռում, ինչը հնարաւոր է կատարել թերթային մի յօդուածի սահմաններում:

Հայկ Խաչատրեանը միայն գրական մշակ էր: Ժամանակակիցների հաստատմամբ նա նաեւ խոհուն գիտնական էր՝ մատենագետ, տոմարագետ, տեղանունագետ: Մօտ քառասուն տարի նա աշխատել է Հայկական հանրագիտարանի խմբագրութիւնում՝ որպէս պատասխանատու քարտուղար: Նա խմբագրել, շարահիւսական պատշաճ տեսքի է բերել հարիւրաւոր յօդուածներ: Գրող-գիտնականը հանրագիտարանի խմբագրութիւնն իր համար կրթատուն է համարում, հանրագիտարանի խմբագրութիւնում աշխատելը համեմատում ասպիրանտուրայում աւարտ չունեցող սովորելու հետ:

Հայկական հանրագիտարանի գլխաւոր խմբագիր-տնօրէն Յովհաննէս Ալվազեանը գրում է. «Հայկ Խաչատրեանի գիտական նախասիրութիւնները խիստ բազմազան էին, սակայն դրանց մէջ առանձնակի տեղ էր զբաղեցնում Հայկական լեռնաշխարհի տեղանունագիտութիւնը, եւ առանց չափազանցելու պիտի ասեմ, որ նա այդ բնագաւառի եզակի մասնագէտներից է» («Գրական թերթ», 1996, Դեկտեմբեր, թիւ 45): Իսկ գրականագետ-մատենագետ Ռաֆայէլ Իշխանեանը այսպէս է արտայայտուում «Հ. Խաչատրեանի մասին. «Վերջին չորս տասնամեակների ընթացքում լոյս տեսած մատենագիտական աշխատութիւնների մէջ յատուկ կարեւորութիւն ունեն ճանաչուած պատմավիպասան Հայկ Խաչատրեանի գործերը՝ «Հայկական օրացոյցներ» եւ տարեցոյցների մատենագիտութիւն» (1976), «Մէկ ու կէս դար ուսուցիչի հետ» (1979), եւ մանաւանդ «Գրական տեղեկատու» երեք հրատարակութիւնները (1975, 1981, 1986 թթ.) ու Հայկական հանրագիտարանի 12 հատորներում կատարած մատենագիտական խմբագրական աշխատանքը»:

Գիտնական-գրողը տեսանելի էլ անտեսանելի բիւրաւոր թելերով կապուած էր հայրենի բնաշխարհին, իր ժողովրդի անցեալին եւ ներկային: Գրողի նրա հաւատամքը եղել է մեր ժողովրդի ազգային շահերին ծառայելը: Ըստ նրա՝ գրողի գործը պիտի նմանուի որդան կարմիրի, քանի որ այդ հրաշալի ներկը ժամանակի ընթացքում ոչ թէ խոնանում, այլ առաւել գունեղ է դառնում:

Արարման կեանքով քանի տարի էլ ապրեք, գրող-գիտնականի համար ժամանակը քիչ էր լինելու: 1996 թ. գրած ինքնահարցազրոյցում շեշտում է, որ գրելիք պատմավէպի քառասունութ սիւժէ ունի: Քառասունութից եօթը հասցրեց գիրք դարձնել, քառասունմէկը մնաց մեզ անյայտ: Գիտէր, որ չի հասցնելու. «Կեանքիս մնացած բոլոր տարիներն էլ թէ «Բոլորիկեան աշուն» դարձնեմ, չեմ հասցնի աւարտել, կը մնամ լանջի վրայ»:

Չհասցրեց աւարտել, բայց նաեւ լանջի վրայ չմնաց: Գրողի անձնական արխիւում հազարաւոր նամակներ կան, որ ստեղծագործական կեանքի ընթացքում ստացել է ընթերցողներից: Դրանք ազնիւ, անմիջական ու պարզ գնահատութիւնն են եւ ապացուցում են, որ Հ. Խաչատրեանը գրական մշակի իր հաւատամքով հայ գեղարուեստական արձակի մէջ իր անուրանալի նվաճումն ունի:

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՕՆ
Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly
Enclosed a check for (one year)
* \$50,00 for USA
* \$60,00 (second class), \$ 75,00 (Air Mail) for Canada.
* \$85,00 (second class), \$ 125,00 (Air Mail) Overseas.
Name: -----
Address: -----
City: ----- State:----- Zip Code:-----
Country: -----
Tel :----- Fax : -----

**Ճաշկերոյթ
Պարահանդէս
Նուիրում**

Հ.Մ.Մ.ի 90 Ամեակին
կազմակերպութեամբ

Հ.Մ.Մ.ի Շրջանային Վարչութեան

Օրուան հանդիսութիւնը պիտի խանդավառէ
յատուկ Լիբանանէն ժամանած, սիրուած երգիչ՝

Պերճ Նազգաշեան

Տեղի կ'ունենայ Շաբաթ, Նոյեմբեր 26, 2011
երեկոյեան ժամը 8:30 Է՛ն սկսեալ

Deluxe Banquet Hall

Շքեղ սրահէն ներս՝

237 East Olive Avenue, Burbank, CA 91502

Մանրամասնութեան համար հեռաձայնել

(626) 485-6434 (818) 324-057

Մուտքի Նուէր **\$ 75.00**